

KATALIKŲ TIKYBOS BENDROJI PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Katalikų tikybos bendroji programa (toliau – Programa) apibrėžia Katalikų tikybos dalyko paskirtį, tikslą ir uždavinius, dalyku ugdomas kompetencijas, pasiekimų sritis ir pasiekimų raidą, dalyko mokymo(si) turinį, pasiekimų lygių požymius ir mokinių pasiekimų vertinimą.

2. Katalikų tikybos dalyko paskirtis – supažindinti mokinius su Šventuoju Raštu, Katalikų Bažnyčios mokymu, atverti asmeninio ryšio su Kristumi svarbą, ugdyti pasitikėjimą Dievu ir gerbti asmens religinį apsisprendimą.

3. Tikybos mokymas yra kristocentriškas, nukreiptas į asmenį, sukurtą pagal Dievo paveikslą ir Kristaus asmens įgalintą. Mokiniai, bendraudami ir bendradarbiaudami, pažindami savo asmens galias ir supantį pasaulį, formuojasi pasaulėžiūrą, gebėjimą veikti ir sąveikauti su kitais pasaulyje remdamiesi krikščioniškais principais.

4. Mokiniai skatinami kelti tikėjimo, katalikiško tapatumo, etinius, egzistencinius, socialinius, kultūrinius klausimus ir ieškoti atsakymų tikėjimo ir mokslo dialogo perspektyvoje, ieškoti Dievo ir žmogaus bendrystės raiškos visuomenėje.

5. Programoje išskirtos penkios pasiekimų sritys: Šventojo Rašto pažinimas, Tikėjimo turinio pažinimas, Bažnyčia ir liturgija, Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas, Asmuo ir moralė. Šios pasiekimų sritys yra bendros visoms klasėms nuo 1 iki IV gimnazijos klasės. Kiekvienam koncentriui numatyti konkretūs kiekvienos srities pasiekimai, suformuluoti atsižvelgiant į vaiko raidos ypatumus ir įgytą patirtį. Tikimasi, kad jie bus pasiekti baigiant ugdymo koncentrą. Pasiekimų sričių apimties paskirstytos tolygiai. Programoje aprašyti mokinių pasiekimai suprantami kaip žinių ir supratimo, gebėjimų ir nuostatų visuma. Kiekvienos pasiekimų srities pasiekimų raida atskleidžiama šešiuose ugdymo centruose (1–2 klasės, 3–4 klasės, 5–6 klasės, 7–8 klasės, 9–10 (I–II gimnazijos klasės) ir III–IV gimnazijos klasės). Programoje pateikiami skirtingiems mokinių amžiaus tarpsniams numatyti pasiekimai – mokymosi rezultatai. Mokymo(si) turinys nusako kontekstus, kuriuose ugdomi mokinių pasiekimai ir mokymo(si) kontekstų pasirinkimo galimybes laipsniškam žinių ir supratimo įgijimui, gebėjimų ir vertybinių nuostatų ugdymui. Pasiekimai aprašomi keturiais pasiekimų lygiais: slenkstinis (1), patenkinamas (2), pagrindinis (3) ir aukštesnysis (4). Kiekvienas pasiekimo lygio požymis nurodo mokinio rodomus rezultatus. Aprašomos svarbiausios į(si)vertinimui reikšmingos įgytos žinios ir supratimas, išugdyti gebėjimai ir vertybinės nuostatos.

II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

6. Katalikų tikybos dalyko tikslas – remiantis Šventuoju Raštu ir Katalikų Bažnyčios doktrina, sudaryti galimybes mokyti(s) tikėjimo tiesų, ugdyti(s) vidujiškumą, bendruomeniškumą ir moralines nuostatas, padedančias interpretuoti ir spręsti gyvenimo klausimus tikėjimo perspektyvoje, siekiant asmenybės ūgties ir tikėjimo brandos.

7. Pradinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:

7.1. suvokia Biblijos išskirtinumą, skaito, klauso ir išgirsta Dievo žodį, pasakoja pagrindines biblines istorijas;

7.2. analizuoja pagrindines tikėjimo tiesas ir per jas identifikuoja katalikišką tapatumą;

7.3. suvokia Katalikų Bažnyčią kaip bendruomenę, švenčiančią tikėjimą;

- 7.4. atpažįsta savo vidujiškumą ir kuria asmeninį santykį su Dievu;
- 7.5. įvertina nuostatas ir poelgius ir juos komentuoja Evangelijos vertybių perspektyvoje.
8. Pagrindinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:
- 8.1. suvokia Bibliją kaip tikėjimo šaltinį, nagrinėja pagrindines biblines istorijas, atpažįsta vardus, simbolius, reiškinius mene ir literatūroje;
- 8.2. nagrinėja Apaštalų tikėjimo išpažinimą, apibrėžia ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas;
- 8.3. apibūdina Katalikų Bažnyčios liturgiją, ją vertina, gerbia ir geba joje dalyvauti;
- 8.4. paaiškina, koks yra krikščionio pašaukimas, religinės praktikos svarba, ir ieško, kaip pritaikyti gyvenime;
- 8.5. suvokia asmens vertę, kritiškai vertina ir analizuoja aktualius visuomenės klausimus, taiko socialinio Bažnyčios mokymo principus siekiant bendrojo gėrio.
9. Vidurinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:
- 9.1. suvokia Bibliją, kaip tikėjimo šaltinį ir krikščioniško gyvenimo kelrodį, interpretuoja pagrindines biblines istorijas, komentuoja jų raišką mene ir literatūroje;
- 9.2. aiškina Tikėjimo išpažinimo teiginius, analizuoja tarpreliginio dialogo ir ekumenizmo raišką, atpažįsta žmogaus troškimą ieškoti Dievo pasaulio religijose ir kultūroje;
- 9.3. nagrinėja Katalikų Bažnyčios liturgiją, religinę praktiką, ją gerbia ir geba dalyvauti joje;
- 9.4. analizuoja krikščionio pašaukimą ir dvasinio gyvenimo raišką; svarsto katalikiškojo tapatumo klausimus šiuolaikiniame pasaulyje;
- 9.5. paaiškina krikščionišką asmens sampratą, tyrinėja įvairius reiškinius tikėjimo ir socialinio Bažnyčios mokymo perspektyvoje, taiko socialinio Bažnyčios mokymo principus siekiant bendrojo gėrio.

III SKYRIUS KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

10. Įgyvendinant Programą ugdomos šios kompetencijos: pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietiškumo, kultūrinė, komunikavimo, skaitmeninė. Jos pateiktos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą.

11. Pažinimo kompetencija. Katalikų tikybos žinios grindžiamos teologijos metodologija. Mokinio pasaulėvaizdis yra papildomas filosofiniu-teologiniu pažinimu, dalykui būdingomis žiniomis ir iš to kylančiais gebėjimais, pamokose susipažįstama su žmonijos kultūrine patirtimi. Mokiniai susipažįsta su Šventuoju Raštu, tikėjimo turiniu, Katalikų Bažnyčios mokymu šių dienų moralės ir socialinio gyvenimo klausimais, aptaria kitas religijas, kai kurias filosofines idėjas. Mokiniai, remdamiesi įgytomis žiniomis, kelia probleminius klausimus, išskiria spręstinas problemas, vertina įvairias pokių alternatyvas, jų moralines pasekmes, kvestionuodami ir pagrįsdami savo santykį su krikščioniškąja pasaulėžiūra, Dievu ir pasauliu, ugdomi kritinį mąstymą, skatinami reflektuoti savo mokymąsi, kelti naujus klausimus ir konstruoti filosofinį-teologinį pažinimą.

12. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Katalikų tikybos pamokose mokiniai skatinami pasitikėti savo jėgomis, prisiimti atsakomybę už savo veiksmus ir įsivertinti savo bei visuomenės poelgių pasekmes, analizuoti asmeninius ir visuomenės sprendimus, ugdytis socialinį atsakingumą, moralines nuostatas. Mokiniai skatinami tyrinėti savo vidaus pasaulį, išgyventi savąsias tikėjimo patirtis ir dalyvauti dalinant jomis su kitais, įsiklausyti į sąžinės balsą, sieti tikėjimo ir doros dalykus su kasdieniu gyvenimu. Giliau pažindami save ir aplinką ugdomi savimonę, savitvardą ir atsakomybę rūpindamiesi fizine, protine, emocine, socialine bei dvasine sveikata. Katalikų tikybos pamokose mokiniai ugdomi bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, pagarbą ir empatiją kuriant teigiamus tarpusavio santykius.

13. Kultūrinė kompetencija. Katalikų tikybos pamokose ugdomas kultūrinis sąmoningumas, grindžiamas krikščioniška Lietuvos, Europos ir pasaulio kultūros tradicija. Ugdomas krikščioniško vaizduojamojo meno ir muzikos estetinis pažinimas ir skonis, skatinamas meninės raiškos

aktyvumas. Mokiniai vertina ir kūrybiškai interpretuoja krikščionišką kultūros paveldą. Mokiniai, susipažindami su kitomis religijomis, ugdomi supratingumą ir tarpkultūrinio dialogo įgūdžius, lygindami ir apibendrinami kultūrinės raiškos patirtis pritaiko kultūrinės žinias asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime. Mokiniai, remdamiesi Katalikų Bažnyčios mokymu, lygina, apibendrina, kritiškai vertina aktualiausias kultūros reiškinius: vertybes, idėjas, įsitikinimus, papročius, ženklus bei simbolius, elgsenas, komunikacijos formas, istorines interpretacijas, kultūrinius pasiekimus.

14. Kūrybiškumo kompetencija. Katalikų tikybos pamokose mokiniai tyrinėja krikščionišką kultūros paveldą. Dalyvaudami šeimos, klasės, mokyklos, vietos bendruomenės, Bažnyčios veikloje, mokiniai identifikuoja kūrybines galimybes, generuoja idėjas ir problemų sprendimus etikos, moralės, liturgijos ir kitose pažinimo srityse. Mokiniai mokomi vertinti iškeltas idėjas remiantis Katalikų Bažnyčios mokymu, argumentuoti savo pasirinkimus, numatyti, kas ir kaip įgyvendins idėjas, kokie galimi iškeltų idėjų išraiškos būdai, kokios informacijos, išteklių ir laiko reikės joms įgyvendinti. Skatinami priiinti atsakomybę už savo iškeltas idėjas, remiantis krikščioniška morale, konstruktyviai vertinti su jų įgyvendinimu susijusią veiklą, iškilusius sunkumus ir pasiektą rezultatą.

15. Komunikavimo kompetencija. Katalikų tikybos pamokose mokinys supranta įvairiomis formomis perteikiamą religinę ir etinę (moralinę) žinią, ją kritiškai vertina, interpretuoja ir įsitraukia į komunikavimo diskursą, kurį sieja su asmeninio gyvenimo, tikėjimo, mokymo(si), viešosios ir profesinės veiklos sritimis. Pamokose naudojamos kalbinės ir vizualinės raiškos priemonės. Mokiniais sudaromos sąlygos kurti, interpretuoti, argumentuoti ir perduoti teologines-filosofines žinias, nupasakoti ar aprašyti asmeninius, socialinius, religinius reiškinius, vertybes ir sąvokas, rasti informaciją įvairiuose informaciniuose šaltiniuose, skirti objektyvią informaciją nuo subjektyvios, etiškai naudoti socialine medija, parengti pristatymus, vartoti verbalines ir neverbalines raiškos priemones ir formas.

16. Pilietiškumo kompetencija. Katalikų tikybos pamokose stebėdami ir tyrinėdami žmonių gyvenimą bendruomenėje, mokiniai mokosi suprasti demokratinės visuomenės ir valstybės prigimtį, jos pagrindinius gyvavimo principus ir vertybes (žmogaus teisės ir laisvės, teisingumas, solidarumas, subsidiarumas, lygybė, aktyvus pilietinis dalyvavimas, atsakomybė ir kt.). Nagrinėja pagarbos žmogaus teisėms ir laisvėms, klimato kaitos problemas, pilietiniam ir krikščioniškam tapatumui kylančius iššūkius ir atsiveriančias galimybes, ugdomosi ekologinį atsivertimą, pilietinės atsakomybės už bendruomenę, šalį, pasaulį klausimus. Dalyvavimas tikėjimo bendruomenėje yra siejamas su socialiniu aktyvumu ir bendruomeniškumu. Įvertina, kokią įtaką asmens veikimas ir (ar) neveikimas daro kitiems bendruomenės nariams, analizuoja tarptautinę patirtį, popiežiaus rūpestį taikos, vienybės, ekologijos, istorinės atminties klausimais.

17. Skaitmeninė kompetencija. Mokiniai sprendžia etikos ir moralės problemas, sąveikaujant įvairiems veiksniams, susijusiems su skaitmeninio turinio kūrimu ir perdavimu, siūlo naujų idėjų ir tobulesnių bendravimo ir bendradarbiavimo procesų naudojant skaitmenines technologijas Bažnyčios gyvenime. Katalikų tikybos pamokose mokiniai siekia išsiugdyti gebėjimą kritiškai vertinti informaciją ir ją rinkti skaitmeninėje erdvėje. Naudodami skaitmenines technologijas mokiniai paaiškina įvairius būdus, kaip išvengti pavojaus ir grėsmių dvasinei, fizinei ir psichinei sveikatai. Pamokose mokiniai mokomi pažinti ir įvaldyti skaitmenines technologijas, analizuoti skaitmeninių produktų poveikį klimatui ir aplinkai, vadovautis etikos normomis, sumaniai ir atsakingai naudotis skaitmenine aplinka mokantis, dirbant ir dalyvaujant visuomenės ir Bažnyčios gyvenime. Mokiniai naudojami oficialiomis Katalikų Bažnyčios svetainėmis, ieško jose atsakymų aktualiais klausimais, naudojami skaitmeniniais Bažnyčios dokumentais, Biblija.

IV SKYRIUS PASIEKIMŲ SRITYS IR PASIEKIMAI

18. Programoje pasiekimų sritys žymimos raide (pavyzdžiui, A, B), o raide ir skaičiumi (pavyzdžiui, A1, A2) žymimas tos pasiekimų srities pasiekimas.

19. Šventojo Rašto pažinimas (A). Tyrinėdami Biblijos kanoną, skaitydami Bibliją ir nagrinėdami jos pasakojimą susipažįsta su Apreiškimo šaltiniu ir asmeninio santykio su Dievu

pagrindu. Atskleidžia Biblijos kultūrinį, istorinį paveldą, ugdomi biblinį raštingumą. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

- 19.1. tyrinėja Biblijos kanono atsiradimą (A1);
- 19.2. skaito ir interpretuoja Šventąjį Raštą (A2);
- 19.3. nagrinėja Biblijos pasakojimą (A3).

20. Tikėjimo turinio pažinimas (B). Susipažįsta su Katalikų Bažnyčios mokymo tikėjimo turiniu. Atskleidžia Dieviškojo Apreiškimo svarbiausias tiesas, susipažįsta su Kristumi, kuriame Dievas pilnai save apreiškė ir atpirko žmoniją. Atpažįsta asmens atsaką į Dievo kvietimą santykiui ir randa tikėjimo sąsajas su asmenine patirtimi bei bendruomenės gyvenimu. Susipažindami su kitomis pasaulio religijomis ugdomi dialogišką požiūrį ir santarvę. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

- 20.1. išplėtoja Jėzaus kaip Atpirkėjo misijos sampratą (B1);
- 20.2. apibūdina Dievo Trejybės slėpinį (B2);
- 20.3. apibūdina žmogų, kaip gebantį pažinti Dievą ir kurti santykį su Juo (B3);
- 20.4. apibūdina ir gerbia skirtingas religijas ir kultūras (B4).

21. Bažnyčia ir liturgija (C). Susipažįsta su Bažnyčia kaip Dievo tauta, analizuoja tikėjimo prasmę ir jo šventimą asmens ir bendruomenės gyvenime. Įvertina Bažnyčios visuotinumą ir supranta ją kaip vietos bendruomenę. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

- 21.1. apibrėžia Bažnyčią kaip Dievo tautą (C1);
- 21.2. analizuoja liturgiją, geba joje dalyvauti (C2);
- 21.3. įvardija ir apibūdina sakramentus, kaip Dievo malonės ženklus (C3).

22. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas (D). Analizuodami žmogaus santykio su Dievu dinamiką yra skatinami dvasinei ugdymui per konkrečias krikščioniškoje tradicijoje susiformavusias priemones. Susipažįsta su krikščionio „gyvenimo Dvasioje“ būdais ir prasme. Šios pasiekimų srities pasiekimai:

- 22.1. analizuoja žmogaus santykio su Dievu dinamiką (D1);
- 22.2. aptaria gyvenimo Kristuje būdus ir geba juos pasirinkti (D2);
- 22.3. pagrindžia krikščionio pašaukimą šventumui (D3).

23. Asmuo ir moralė (E). Tikėjimo ir Bažnyčios mokymo perspektyvoje analizuoja asmens ir bendruomenės aktualiuosius moralės, etikos, socialinius ir kt. klausimus. Ugdomi kritinį mąstymą priimančias sprendimus ir interpretuojant įvykius bei reiškinius. Ugdoma dialogo kultūra ir pagarba asmeniui bei aplinkai. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

- 23.1. apibrėžia žmogaus gyvybės vertę ir neliečiamumą (E1);
- 23.2. pagrindžia kūno šventumo sampratą (kūno teologija) (E2);
- 23.3. priima sprendimus atsižvelgdamas į kūrinijos integralumą ir ekologinę etiką (E3);
- 23.4. analizuoja ir paaiškina socialinę Bažnyčios mokymą (E4).

24. Mokinių pasiekimų raida aprašoma pagal pasiekimų sritis, pateikiant mokinių pagrindinio lygio pasiekimus kas dvejus metus. Lentelėje raide (pavyzdžiui, A) žymima pasiekimų sritis, raide ir pirmu skaičiumi (pavyzdžiui, A1) žymimas tos pasiekimų srities pasiekimas, o antru skaičiumi (3) – pagrindinis pasiekimų lygis.

Pasiekimas	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)						
Tyrinėja Biblijos kanono atsiradimą (A1).	Išskirdamas Bibliją, kaip ypatingą knygą, paaiškina skirtumus ir panašumus su kitomis knygomis, nurodo Biblijos Autorių ir autorius (A1.3).	Papasakoja apie Biblijos užrašymo būdus, paaiškina jų privalumus ir trūkumus (A1.3).	Klasifikuoja Senojo ir Naujojo Testamento tekstus, atpažįsta teksto žanrą (A1.3).	Pavyzdžiais paaiškina žodžių ir dvasines prasmes Biblijoje. Atpažįsta Biblijoje esančią istorinio konteksto kalbą (A1.3).	Nurodo ir paaiškina Senojo ir Naujojo Testamentų skirtumus bei panašumus, nusako Šventojo Rašto reikšmę Bažnyčiai ir mokslui (A1.3).	Tyrinėja Biblijos formavimosi ir pasaulio kultūros, literatūros istoriją (A1.3).
Skaito ir interpretuoja Šventąjį Raštą (A2).	Skaitydamas Biblijos tekstą, suformuluoja teksto temą, aptaria atskleistas vertybes, susijusias su geriausiai jam pažįstamu kontekstu (A2.3).	Pagal Šventojo Rašto nuorodas suranda ir perskaito pateiktas Evangelijos ištraukas, siedamas jas su bibliniu kontekstu (A2.3).	Remdamasis sudėtingesniu bibliniu kontekstu apibendrina Biblijos kultūrinio paveldo svarbą, atpažintus pamokymus paaiškina (A2.3).	Biblijos tekste atpažįsta tikėjimo žinią ir istorinį kontekstą, juos gretina, paaiškina sąsajas ir aktualumą (A2.3).	Remdamasis biblinės kultūros kontekstu, vertina, kaip Biblijos tekstai daro įtaką asmeniniams ir visuomeniniams sprendimams, kelia probleminius klausimus, svarsto pateikdamas argumentus (A2.3).	Apibūdina Biblijos tekstų literatūrinę, istorinę, dvasines prasmes, tyrinėja Biblijos interpretavimo pavyzdžius literatūroje, kultūroje (A2.3).
Nagrinėja Biblijos pasakojimą (A3).	Papasakoja apie žmogaus nusigrėžimą nuo Dievo ir įvardija Dievo Išganymo pažadą (A3.3).	Apibūdina pateiktų Biblijos veikėjų charakterio bruožus ir jų misiją (A3.3).	Paaiškina lyginamų Biblijos istorijų panašumus ir skirtumus, interpretuoja šias istorijas, atpažįsta, kaip Dievas veikia istorijoje (A3.3).	Chronologiškai nurodo svarbiausius įvykius, reikšmingus vardus ir vietas, atpažįsta simbolinę Biblijos kalbą (A3.3).	Paaiškina aplinkoje matomus biblinius simbolius, vardus ir reiškinius, susieja su Biblijos istorijomis, kelia probleminius klausimus (A3.3).	Tyrinėja biblinius reiškinius, vardus, simbolius analizuodami literatūros ir meno kūrinius (A3.3).

Pasiekimas	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)						
Išplėtoja Jėzaus kaip Atpirkėjo misijos sampratą (B1).	Paaishkina Šv. Kalėdų ir Šv. Velykų prasmę (B1.3).	Išskiria Jėzaus žmogiškumo ir dieviškumo bruožus (B1.3).	Tikslingai ieško informacijos apie Jėzaus Asmenį ir misiją įvairiuose šaltiniuose (B1.3).	Prisikėlimo ir Amžinojo gyvenimo klausimus sieja su asmeniniu gyvenimu (B1.3).	Analizuoja ir lygina Biblijos tekstus apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą (B1.3).	Paaishkina žmogišką ir dievišką Jėzaus prigimtį kitų religijų kontekste, analizuoja ir vertina vaizdavimo būdus meno kūriniuose (B1.3).
Apibūdina Dievo Trejybės slėpinį (B2).	Pateikia Dievo kūrinių pavyzdžių ir apibūdina, koks yra Dievas (B2.3).	Padedamas daro išvadas, kaip mokslas ir tikėjimas papildo vienas kitą (B2.3).	Apibūdina Dievo Trejybės esmę, nurodo Švenčiausios Trejybės asmenų požymius (B2.3).	Komentuoja, kaip Šventosios Dvasios dovanos ir vaisiai keičia žmogaus gyvenimą, pateikia pavyzdžių (B2.3).	Apibūdina teisingus Dievo įvaizdžius remdamasis Biblija. Nurodo dieviškųjų Asmenų veiklą ir savitumą (B2.3).	Išplėtoja Dievo sampratą, tyrinėdami tikėjimo apibrėžimus įvairiuose kontekstuose (B2.3).
Apibūdina žmogų, kaip gebantį pažinti Dievą ir turėti santykį su juo (B3).	Tyrinėja Dievo sukurtą pasaulį ir paaishkina tikėjimo vaidmenį pasaulio ir Dievo pažinime (B3.3).	Aptaria tikėjimo į Dievą vaidmenį savo gyvenime ir pateikia tikėjimo pavyzdžių (B3.3).	Nuosekliai aiškina apie Dievo ir žmogaus bendrystę, nurodo stiprinimo būdus, tikėjimą įvardija kaip santykį tarp asmens ir Asmens (B3.3).	Įvardija Dievo veikimą asmeniniame gyvenime ir istorijoje, pateikia pavyzdžių (B3.3).	Tyrinėja ir argumentuoja mokslo ir tikėjimo santykį. Analizuoja ir komentuoja krikščioniškojo gyvenimo tikslą Amžinybės perspektyvoje (B3.3).	Analizuoja ir vertina žmogaus troškimą ieškoti, pažinti ir atsiliepti į Dievo kvietimą (B3.3).
Apibūdina ir gerbia skirtingas religijas ir kultūras (B4).	Paaishkina, kaip žmonių skirtumai gali tapti praturtinančiomis dovanomis, įvardija	Paaishkina, kaip žmonių tikėjimo ir kultūrų skirtumai gali tapti	Klasifikuoja monoteistines ir politeistines religijas, nurodo	Apibūdina krikščioniškas bažnyčias, jų istorinį atsiradimą (B4.3).	Paaishkina ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas, apibūdina ekumeninių ir	Lygina įvairias religijas, kultūras, pagrindžia tarpreliginio, tarpkultūrinio

Pasiekimas	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
	savo ir kitų žmonių teigiamas savybes (B4.3).	praturtinančiomis dovanomis (B4.3).	keletą skirtumų ir panašumų (B4.3).		tarpreliginių susitikimų tikslą ir rezultatus (B4.3).	dialogo svarbą remdamasis savo religine ir (ar) kultūrine patirtimi (B4.3).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)						
Apibrėžia Bažnyčią kaip Dievo tautą (C1).	Skiria sąvokas „bažnyčia“ ir „Bažnyčia“ (C1.3).	Pagrindžia Eucharistijos ir tikėjimo svarbą bendruomenės gyvenime (C1.3).	Paaishkina, kas yra keliaujanti Dievo tauta, nurodo Bažnyčios atsiradimo ir augimo bruožus (C1.3).	Apibūdina Bažnyčios mokymo ir tarnavimo misiją, duoda aktualių pavyzdžių (C1.3).	Nusako krikščioniškam tapatumui kylančius iššūkius ir atsiveriančias galimybes Bažnyčios istorijoje (C1.3).	Apibūdina krikščionio misiją Bažnyčioje ir pasaulyje. Vertina Bažnyčios vaidmenį išsaugant ir perduodant vertybes (C1.3).
Analizuoja liturgiją, geba joje dalyvauti (C2).	Paaishkina, kodėl bažnyčia yra sakralus pastatas, ir įvardija tinkamo elgesio priežastis (C2.3).	Apibūdina liturgijoje naudojamų spalvų reikšmę ir prasmę (C2.3).	Apibūdina ir paaishkina svarbiausių liturginių laikotarpių ir švenčių praktiką ir prasmę (C2.3).	Paaishkina tikėjimo šventimą, atpažįsta liturgijos gestus ir pamaldumo raišką (C2.3).	Pakomentuoja pagrindinius liturginius veiksmus (C2.3).	Analizuoja tikėjimo šventimo pavyzdžius įvairiuose kultūriniuose kontekstuose (C2.3).
Įvardija ir apibūdina sakramentus, kaip Dievo malonės ženklus (C3).	Papasakoja, kaip tampama krikščioniu (C3.3).	Klasifikuoja sakramentus pagal duotus požymius (C3.3).	Apibūdina sakramentų grupes ir per juos gaunamas malones (C3.3).	Paaishkina, sakramentų kilmę, nurodo jų priėmimo sąlygas (C3.3).	Apibrėžia sakramentinio gyvenimo požymius ir gaunamas malones (C3.3).	Analizuoja sakramentinio gyvenimo prigimtį, charakterį ir praktiką (C3.3).
4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas (D)						

Pasiekimas	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
Analizuoja žmogaus santykio su Dievu dinamiką (D1).	Maldos formose atpažįsta kasdienio komunikavimo patirtis (D1.3)	Paaiškina ir pavaizduoja pagrindines maldos laikysenas (D1.3).	Vertina malda, sieja su realiu gyvenimo kontekstu (D1.3).	Paaiškina vidinės maldos savitumą ir būdus (D1.3).	Apibūdina maldos svarbą asmens ir bendruomenės gyvenime (D1.3).	Atsirenka informaciją iš įvairių šaltinių ir kritiškai vertina įvairias dvasingumo formas Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje (D1.3).
Aptaria gyvenimo Kristuje būdus ir geba juos pasirinkti (D2).	Savais žodžiais meldžiasi tyloje (D2.3).	Išskiria žmogaus dvasinio augimo būdus (D2.3).	Remdamasis sąžine ir Dekalogu svarsto asmeninius veiksmus, nusako tikėjimo ir darbų vienovės svarbą (D2.3).	Paaiškina dvasinio gyvenimo dinamiką ir jam reikalingas priemones (D2.3).	Analizuoja atsivertino reikšmę. Lygina savo ir šventųjų gyvenimo tikslus, dvasinio tobulėjimo būdus ir daro išvadas (D2.3).	Tyrinėja katalikiškąjį tapatumą šiuolaikinio pasaulio kontekste, kelia klausimus apie krikščionio misiją (D2.3).
Pagrindžia krikščionio pašaukimą šventumui (D3).	Nagrinėja, kaip galima susidraugauti su Jėzumi ir šventaisiais (D3.3).	Paaiškina, kodėl Mergelė Marija yra ypatingas asmuo žmonijos istorijoje (D3.3).	Pasakoja kelių palaimintųjų ar šventųjų gyvenimo istorijas ir jų reikšmę (D3.3).	Pasakoja tikėjimo herojų pavyzdžius. Diskutuoja apie tikėjimo reikšmę asmeniui ir tautai ribinėse situacijose (D3.3).	Kūrybiškai pateikia misijų ir įvairių pašaukimų teikiamas galimybes, savo nuomonę argumentuoja (D3.3).	Tyrinėja ir vertina įvairius krikščionio pašaukimo į laimę ir šventumą kelius (D3.3).
5. Asmuo ir moralė (E)						
Apibrėžia žmogaus gyvybės vertę ir	Nurodo, kodėl svarbu saugoti savo ir kitų gyvybę (E1.3).	Atpažįsta Dievo rūpestį žmogumi bibliiniame tekste,	Analizuoja veiksmo ir pasekmės ryšį, iliustruoja pavyzdžiais (E1.3).	Išsako ir argumentuoja savo poziciją gyvybės klausimais (E1.3).	Įvertina „gyvybės ir mirties kultūrą“ poveikį asmens ir	Analizuoja moralinius ir etinius sprendimus, susijusius su

Pasiekimas	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
neliečiamumą (E1).		pateikia pavyzdžių (E1.3).			visuomenės gyvenimui (E1.3).	žmogaus gyvybės verte ir neliečiamumu (E1.3).
Pagrindžia kūno šventumo sampratą (E2).	Apibūdina žmogaus išskirtinumą, įvardija tik žmogui būdingus gebėjimus (E2.3).	Tyrinėdamas pasaulį atpažįsta žmogui Dievo suteiktas galias pasaulį pažinti, jas įvardija ir paaiškina (E2.3).	Įvardina fizinės ir dvasinės sveikatos reikšmę dalyvaujant Dievo plane (E2.3).	Paaškina žmogaus orumo reikšmę kuriant santykį su kitu (E2.3).	Paaškina žmogaus lytiškumo ir meilės sampratą. Įvardija santuokos ir Santuokos sakramento prigimtį, tikslą, savybes (E2.3).	Analizuoja žmogaus lytiškumo, meilės ir šeimos sampratą Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje (E2.3).
Priima sprendimus atsižvelgdamas į kūrinių integralumą ir ekologinę etiką (E3).	Siūlo būdus, kaip gali prisidėti prie rūpinimosi Dievo sukurtu pasauliu (E3.3).	Nurodo netinkamo žmogaus elgesio gamtoje ir su gyvūnais pasekmes (E3.3).	Paaškina sąsajas tarp tikėjimo ir atsakomybės už kūrinių, pagrindžia Dievo ir žmogaus bendradarbiavimo svarbą kūrinių išsaugojime (E3.3).	Nusako ir analizuoja tikėjimo ryšį su ekologiniu atsivertimu (E3.3).	Išdėsto savo požiūrį į vartotojiškumo ir globalizacijos įvykius ir reiškinius, jų pagrindžia asmenine patirtimi ir Bažnyčios mokymu (E3.3).	Pagrindžia asmens atsakomybės ribas globaliame pasaulyje, demonstruoja atsakingą elgesį ir gyvenimo būdą (E3.3).
Analizuoja ir paaiškina socialinį Bažnyčios mokymą (E4).	Jėzaus darbų perspektyvoje vertina savo gerus darbus (E4.3).	Siūlo būdus, kaip atliepti į kitų žmonių poreikius (E4.3).	Pagrindžia gailingumą veiksmus ir nuostatas (E4.3).	Paaškina socialinio Bažnyčios mokymo principus. Apibūdina savanorystės bruožus (E4.3).	Vertina Bažnyčios socialinio mokymo principus ir pavyzdžiais paaiškina Bažnyčios socialinio mokymo esmę, susieja juos su Jėzaus mokymu (E4.3).	Aptaria visuomenėje kylančias problemas Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo perspektyvoje, rengia tiriamuosius, kūrybinius darbus ir projektus (E4.3).

V SKYRIUS MOKYMO(SI) TURINYS

25. Mokymo(si) turinys. 1 klasė.

25.1. Šventojo Rašto pažinimas.

25.1.1. Šventasis Raštas – ypatinga knyga. Kuo skiriasi Biblija nuo kitų knygų? (Šventojo Rašto turinio svarba, pagarbus elgesys su Biblija). Kaip Dievas kalba Biblijoje? (Dievo žodis, Dievas kalba savo žmonėms). Kodėl Biblija paausuota? (Biblijos išskirtinumas). Ar širdis turi ausis? (Kaip klausyti Dievo žodžio?).

25.1.2. Dievas dovanoja mums pasaulį ir juo rūpinasi. Kodėl žmonės nusigręžė nuo Dievo? (Pradžios knygos pasakojimas). Kaip Dievas laikosi savo pažadų? (Pažadas atsiųsti Gelbėtoją, Jėzaus gimimas.).

25.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

25.2.1. Kalėdų žinia ir Velykų paslaptis. Ar Jėzus gimė gimdymo namuose? (Jėzaus gimimo aplinkybės ir vieta). Ką žinome apie Jėzaus šeimą? (Šv. Šeima – Juozapas, Marija, Jėzus). Kuo skiriasi atsikelti ir prisikelti žodžių reikšmė? (Jėzus gyvas, mirtis ir Prisikėlimas). Kaip švenčiame Velykas? (Šv. Velykų šventės prasmė ir šventimas).

25.2.2. Dievas yra Kūrėjas ir mane kviečia kurti. Kas yra kūrėjas ir kūrinys? (Dievo kūryba ir žmogaus kūryba). Ar aš galiu sukurti boružę? (Dievas – gyvybės davėjas). Kaip viskas atsirado? (Pasakojimo skaitymas ir suvokimas). Kodėl Dievas viską sukūrė? (Apie Dievą, kuris viską daro iš meilės, „Ir tai buvo gera“). Ar Dievas sukūrė dinosaurus? (Pasakojimas apie Sukūrimą.).

25.2.3. Esame skirtingi. Kas atsitiktų, jeigu visi būtume vienodi? (Išoriniai ir vidiniai žmonių skirtumai). Kaip susidraugauti su kitokiu? (Pagarba ir kitokio asmens priėmimas). Kuri kūno dalis yra reikalingiausia? (Nors skirtingi, bet vieni kitiems reikalingi, papildantys vienas kitą). Ar įmanoma nusipirkti talentą? (Talentai, gabumai, palyginimas apie talentus).

25.3. Bažnyčia ir liturgija.

25.3.1. Bažnyčia: pastatas ir bendruomenė. Kas būtų, jeigu pasaulyje aš būčiau vienas? (Draugų, šeimos, klasės, bendruomenės svarba. Ką reiškia žodis „bendruomenė“?). Kaip rašome žodį „bažnyčia“? („Bažnyčia“ – bendruomenė ir „bažnyčia“ – pastatas). Kaip vadinasi žmonių grupė, kuri renkasi į artimiausią bažnyčią? (Parapijos sąvoka, susipažinimas su savo parapija). Kas dirba bažnyčioje? (Kunigas, klebonas, katechetas ir (ar) katechetė, vargonininkas ir (ar) vargonininkė, patarnautojas ir (ar) patarnautoja, choristai ir t. t.).

25.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

25.4.1. Kaip žmonės meldžiasi? Ar visko galiu prašyti Dievą? (Maldos laikysena, kaip suformuluoti maldą, prašymas sau ir kitiems reikalingos pagalbos ir pan.). Kaip galiu melstis namuose? (Malda ryte, vakare, prie stalo, maldos kampelis, malda šeimoje). Ar Dievas girdi visų maldas? (Užtarimo malda, malda už artimus ir nepažįstamus žmones, prašymo, dėkojimo malda).

25.4.2. Susitikimas su Jėzumi tyloje. Kodėl Dievas kalba tyliai? (Mažojo Samuelio malda, širdies malda, įsiklausymas). Kaip nusiraminti maldai? (Nutyla kūnas, jausmai, vaizduotės panaudojimas maldai, fizinė laikysena).

25.5. Asmuo ir moralė.

25.5.1. Gyvybė neliečiama. Kokia gyvenimo dovana yra pati brangiausia? (Gyvybės vertė, pagarba savo ir kito gyvybei).

25.5.2. Žmogus – unikalus Dievo kūrinys. Kodėl aš esu? (Dievas pažįsta, myli, nori mums laimės). Kuo žmogus skiriasi nuo kitų būtybių, kurias sukūrė Dievas? (Žmogus pažįsta Kūrėją, mąsto, myli, gali laisvai pasirinkti, kurti).

26. Mokymo(si) turinys. 2 klasė.

26.1. Šventojo Rašto pažinimas.

26.1.1. Velykų žinia Biblijoje. Kokie yra Prisikėlimo ženklai? (Nuristas akmuo, tuščias kapas, angelas, drobulės). Kaip evangelistai kalba apie Prisikėlimą? (Prisikėlimo naratyvas).

26.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

26.2.1. Žinojimas ir tikėjimas. Ar yra kitas toks pat kaip aš? (Kiekvieno asmens unikalumas, žmogus kūniškas ir dvasinis). Ar mokslininkai viską žino? (Kas yra mokslas ir kas yra tikėjimas?). Ką daryti, kad pažintum Dievą? (Dievas pažįstamas protu ir tikėjimu).

26.3. Bažnyčia ir liturgija.

26.3.1. Bažnyčia – išskirtinė vieta. Kuo bažnyčia skiriasi nuo prekybos centro? (Bažnyčia, kaip sakralus pastatas, maldos namai). Ar bažnyčioje yra kokios nors taisyklės? (Elgesys bažnyčioje). Ką žmonės veikia bažnyčioje? (Liturginė malda ir asmeninė malda).

26.3.2. Aš – krikščionis. Kokia tavo vardo istorija? (Vardo reikšmė, šventieji globėjai). Kodėl Jėzaus vardas yra visų svarbiausias? (Pagarbus Dievo vardo tarimas). Kaip Kristus gyvena tarp mūsų? (Tikinčiųjų bendruomenė, sakramentai, kaip susitikimo su Dievu vietos, pvz., Krikštas ir Eucharistija). Kas yra bendra tarp kryžiaus, Krikšto ir krikščionio? (Kryžiaus ženklas, Krikšto sakramentas, per Krikštą tampama krikščioniu, vienija Jėzus Kristus).

26.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

26.4.1. Šventieji – Dievo draugai. Kodėl kai kurie žmonės paveiksluose vaizduojami su lanku virš galvos? (Šventųjų vaizdavimas ikonografijoje, šventųjų paveikslai, šventasis globėjas). Kiek yra šventųjų? (Pažintis su šventaisiais, Visų Šventųjų šventė, pasirinktinai: Fatimos šventieji, Šv. Bernadeta Subiru ir kt.). Kaip susidraugauti su Jėzumi? (Skaityti, žiūrėti, kalbėtis). Kuo geras skiriasi nuo švento? (Šventojo apibrėžimas, artumas Dievui). Kaip tapti šventuoju? Ar šiais laikais būna šventųjų? (pasirinktinai: Dievo tarnaitė Antuanetė Meo (Antonietta Meo), Šv. Dominykas Savio ir kt.).

26.5. Asmuo ir moralė.

26.5.1. Esu pakviestas gėrėtis ir saugoti gamtą. Kodėl yra sakoma „Gamtą – visų namai“? (Dievo kūrinija, Dievą galime pažinti gamtoje). Ar Dievas ir man patikėjo rūpintis pasauliu? (Žmogaus atsakomybė už gamtą ir žmogų, būdai gamtai saugoti).

26.5.2. Aš galiu padėti. Ką gali mano mažos rankutės? (du –trys gailestingumo darbai kūnui (pasirinktinai) atskleidžiant artimos aplinkos ir pasaulio skurdą, ekologines, stichines nelaimes ir pan.). Ką gali mano maža širdelė? (du –trys gailestingumo darbai sielai (pasirinktinai) atskleidžiant vaikų situacijas pasaulyje ir pan.). Ar lengva dalintis? (Dalinimosi džiaugsmas, Duonos padauginimas). Ar sunku padaryti vieną gerą darbą per dieną? (Pareiga, atsakomybė šeimoje, mokykloje).

27. Mokymo(si) turinys. 3 klasė.

27.1. Šventojo Rašto pažinimas.

27.1.1. Nuo papasakotos istorijos iki knygos. Kiek papiruso lapų reikia Biblijai užrašyti? (Biblijos užrašymo būdai: nuo molinės lentelės iki skaitmeninės Biblijos). Kaip iš kartos į kartą buvo perduodami Šventojo Rašto tekstai? (Sakytinė ir rašytinė tradicijos). Ar pats Dievas parašė Bibliją? (Dievo įkvėpti autoriai ir jų rašymo aplinkybės).

27.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

27.2.1. Jėzus – žmogus ir Dievas. Ar „nazarietis“ yra tas pats kaip „kaunietis“? (Žodžio „nazarietis“ reikšmė, Jėzaus kilmė). Ar Jėzus dėvėjo džinsus? (Jėzaus žmogiškumas: savybės ir aplinka). Ar Jėzus galėjo supykti? Dėl ko Jėzus verkė? (Jėzaus žmogiškumas: kūniška tapatybė, emocijos ir jausmai). Ar „Kristus“ yra Jėzaus pavardė? (Žodžio „Kristus“ reikšmė). Kas yra Dievo Sūnus? (Jėzaus dieviškumas ir sūnybė, Jėzaus Krikštas). Ką gali padaryti Jėzus, bet negali padaryti žmogus? (Jėzaus dieviškumas: stebuklai, demonų išvaymas). Kodėl krikščionys į Jėzų kreipiasi „Viešpatie“? (Jėzaus dieviškumas: titulai, Atsimainymas, mokymas, dieviška galia).

27.2.2. Tikėjimo grožis. Ar lengva draugauti su Jėzumi? (Draugystė su Jėzumi – valingas įsipareigojimas. Netikėjimo priežastys: neturėjo galimybės pažinti Dievo, blogos patirtys, autoriteto pasipriešinimas, paviršutiniškai pažintas tikėjimas, baimė keistis ir t.t.). Ką pasakyčiau netikinčiam draugui apie savo tikėjimą? (Vidinis troškimas, tikėjimo perdavimas šeimoje, kūrinijos didingumas, tikėjimo liudytojais, asmeninės patirtys).

27.3. Bažnyčia ir liturgija.

27.3.1. Bažnyčia – švenčianti bendruomenė. Ką galėčiau nuveikti bažnyčioje? (Asmeninės tikėjimo ir maldos patirtys, bendruomenė, tarnystės galimybės, dalyvavimas liturgijoje: atidžiai klausytis, melstis, giedoti ir t. t.).

27.3.2. Liturginės laikysenos ir simboliai šventosiose Mišiose. Kaip atsirado sekmadienis? (Pradžios knygos aiškinimas, Kristaus Prisikėlimas). Ar skiriasi gimtadienio šventė nuo Šv. Mišių? (Šv. Mišių prasmė, Šv. Mišiose naudojamų spalvų, duonos ir vyno reikšmė, liturgijos pagrindinės dalys). Kaip turi elgtis, kai pasaulio Viešpats Šv. Mišiose ateina pas mane? (Pagarbus elgesys Šv. Mišiose, besimeldžianti širdis ir lūpos).

27.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

27.4.1. Maldos formos, būdai ir laikysenos. Kaip su Dievu tiesiogiai susisiekti ir pasikalbėti? (Tyli malda, draugų pokalbis, dienos peržvalga). Dieve, ką sakai?! (Kaip išgirsti Dievą: artimųjų pagalba, žodžiai, gamta, muzika, žvilgsnis, Šventojo Rašto žodžiai, tylą, buvimas bažnyčioje, kunigo pamokymai ir t. t.). Ar galima su Dievu kalbėtis trumpais sakiniiais? (Trumpos maldos: „Padėk man! Ačiū tau, Viešpatie! Viešpatie, palaimink mane! Jėzau, tu man reikalingas! Kur tu? Man taip liūdna! O Dieve, kaip gražu!“ Jausmai ir emocijos maldoje). Kokia kalba kalbama Bažnyčioje? (Liturginė Bažnyčios bendruomenės kalba, simboliai, gestai, muzika, elgesys, liturgijos dialogas). Ar Dievo galima prašyti visko? (Prasmingos ir beprasmiškos maldos intencijos). Ar galiu melstis gulėdamas? (Kūno laikysena meldžiantis). Ar Dievą galiu vadinti „tėčiu“? („Tėve mūsų“ malda, Jėzaus išmokyta malda, prašymai maldoje).

27.4.2. Švč. Mergelė Marija – ypatingas asmuo. Kodėl maldoje kreipiamės į Mariją? (Marija – Dievo ir Bažnyčios Motina. Marijos kultas). Kodėl Marija vadinama Rožinio Karaliene? (Rožinio malda, rožinio slėpiniai).

27.5. Asmuo ir moralė.

27.5.1. Dievas leidžia pažinti pasaulį. Kokias dovanas esame gavę iš Dievo? (Pasaulio pažinimas per pojūčius, Bartimiejaus išgydymas). Ar yra šeštasis pojūtis? (Vidiniai troškimai, išgyvenimai, Dievo ilgesys, sąžinė, Jėzus ir samarietė).

27.5.2. Kaip gyvena Dievo vaikai? Kodėl palaimingiau duoti nei imti? (Aukso taisyklė, pagalba tėvams, draugams, meilės įsakymas). Ar pastebiu kito skausmą? (Atidumas, paguoda šalia esančiam).

28. Mokymo(si) turinys. 4 klasė.

28.1. Šventojo Rašto pažinimas.

28.1.1. Ką Šventasis Raštas man kalba šiandien? Ar įmanoma „nulaužti“ Biblijos kodą? (Mokymasis skaityti Bibliją pagal pateiktas nuorodas). Ar galima iškepti pyragą pagal Bibliją? (Sakinių, žodžių paieška pagal nuorodas). Ar įmanoma pabėgti nuo Dievo? (Jonos istorija, Jonos knyga). Ar ūgis trukdo pamatyti Jėzų? (Zachiejaus istorija) „Katras iš jų įvykdė Tėvo valią?“ (Apie klusnumą, žodžio ir veiksmo dermę).

28.1.2. Tikėjimo protėviai ir karaliai Šventajame Rašte. Ar verta pasitikėti Dievu? (Abraomas, Izaokas – išėjimas, Izaoko auka). Kiek kainuoja dubenėlis sriubos? (Ezavas ir Jokūbas, pirmagimystė Biblijoje, žmogaus vertė). Ar paskutinis gali būti pirmas? (Juozapas, brolių išdavystė). Į kokį žygį Dievas pakvietė Mozę? (Pašaukimas, išėjimas iš Egipto, kelionė per dykumą). Kas akmeniu užmušė milžiną? (Dovydo pašaukimas ir stiprybė). Kodėl sakome: „Išmintingas, kaip Saliamonas“? (Saliamonas, išminties vertybė).

28.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

28.2.1. Mokslo ir tikėjimo aiškinimas apie pasaulio atsiradimą. Kaip atsirado pasaulis? (Pokalbis tarp mokslo ir Biblijos, pasaulio sukūrimo scenos mene interpretacija).

28.2.2. Pažintis su kitomis religijomis. Kodėl ne visi maldos namai paženklinami kryžiumi? (Religijų įvairovė, skirtumai, maldos namai, simboliai, pagarba).

28.3. Bažnyčia ir liturgija.

28.3.1. Jėzus ir sakramentai. Kas yra malonė? Ar malonė yra tai, kas malonu? (Dievo malonės samprata). Per kokius ženklus Dievas duoda savo malones? (Septyni sakramentai, jų prasmė, sakramentų simboliai). Ar visi sakramentai yra reikalingi? (Sakramentai skirtinguose gyvenimo etapuose). Kaip Jėzus tampa duona ir vynu? (Šv. Mišių dalys, jų pavadinimai). Ar iš Šv. Mišių išeinu

sotus? (Eucharistijos sakramentas, Komunija, bendrystė su Jėzumi). Kaip išdrįsti nusiprausti po dvasiniu dušu? (Susitikimas su pačiu Dievu per kunigą, išpažinties prasmė ir eiga, Atgailos sakramentas).

28.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

28.4.1. Dvasinio gyvenimo priešai. Krikščionio gyvenimas. Ką daryti jeigu susvyruoja tikėjimas? (Pokalbis su tikinčiu žmogumi, malda, knygų apie tikėjimą skaitymas). Ką reiškia pagunda? (Gundymai, kaip jiems pasipriešinti, Jėzaus gundymas). Ką reiškia garbinti Dievą? (Švč. Sakramento pagarbinimas, malda prieš Švenčiausiąjį Sakramentą, Šv. Tarcizijaus pavyzdys). Ką reiškia pasakymas: „Tikėjimas be darbų – miręs“? (Krikščionio pašaukimas tarnystei, darbas kaip malda ir malda darbuose).

28.5. Asmuo ir moralė.

28.5.1. Dievas rūpinasi žmogumi ir dovanoja gyvenimą. Kaip Dievas manimi rūpinasi? (Pasitikėjimas Dievo Apvaizda, Dievo rūpestis manimi kasdienybėje).

28.5.2. Atsakomybė už gamtą. Kaip mes privalome elgtis su kūrinija? (Šiandienos ekologiniai iššūkiai ir sprendimai, atsakingas pasirinkimas, saikingumo dorybė, prisitaikymas prie paprastesnio gyvenimo).

29. Mokymo(si) turinys. 5 klasė.

29.1. Šventojo Rašto pažinimas.

29.1.1. Patarimai Išminties literatūroje. Ar Dievas kalbėjo patarlėmis? (Patarlių ir Siracido knygų: tėvų pamokymai vaikams, išmintis). Ko paklaustum išminčiaus? (Patarlių ir Siracido knygų: apie darbą, dosnumą, bendravimą). Kokį draugą norėčiau turėti? (Draugystė Biblijoje). Koks būtų prezidentas pagal Bibliją? (Lyderystė, atsakomybė už savo šalį).

29.1.2. Biblija paaiškina Bibliją. Koks būtų Abraomo ir Jėzaus pokalbis? (Abraomo ir Jėzaus aukos palyginimas). Kokią „navigaciją“ naudojo Mozė veddamas tautą? (Mozės ir Jėzaus misija, Mozė išveda tautą iš nelaisvės Egipte, Jėzus išvaduoja žmogų iš nuodėmės nelaisvės). Kaip Evangelijas pradeda to meto „ekspertai“ ir „žurnalistai“? (Skirtingų Evangelijų pradžių palyginimas. Sinoptinės Evangelijos). Kas įvyko prie stalo vakarieniaujant su Jėzumi? (Eucharistijos įsteigimas).

29.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

29.2.1. Santykis tarp Dievo ir žmogaus. Ar žmogus ieško Dievo, ar Dievas ieško žmogaus? (Prigimtinis Dievo troškimas, Dievas pasitinka žmogų). Ar galima tiltą pastatyti vienoje upės pusėje? (Dievo ir žmogaus bendrystė). Kodėl verta pasitikėti Dievu? (Nuo tikėjimo iki pasitikėjimo, besąlygiška Dievo meilė, Petras eina vandeniui). Ar Jėzus yra mano draugas? („Aš jus draugais vadinu“).

29.3. Bažnyčia ir liturgija.

29.3.1. Bažnyčia – keliaujanti ir tarnaujanti bendruomenė. Ką veikė apaštalai, kai Jėzaus nebebuvo su jais? (Pirmoji apaštalų bendruomenė: bendrystė, malda, duonos laužymas, patarnavimai, misija). Ar sunku skelbti Dievo žodį? (Šv. Paulius, pirmosios misijos, Bažnyčios augimas). Ar pirmieji krikščionys gyveno katakombose? (Pirmųjų krikščionių persekiojimas, maldos vietos, ištikimybė Kristui). Ar krikščionis visada turi padėti? (Bažnyčios tarnavimo misija, diakonija, artimo meilė). Ar šiais laikais yra riterių? (Bažnyčios karitatyvinės veiklos ir organizacijos, savanorystė, judėjimai, pasirinktinai: Caritas, Maltos ordinas, Patria, Samariečiai, Jaunieji misionieriai ir pan.).

29.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

29.4.1. Malda Šventajame Rašte ir su Šventuoju Raštu. Kaip žmogui ateina į galvą mintis melstis? (Per maldą Dievas dovanoja savo artumą). Ar nelaimė išmoko melstis? (Malda kritinėse situacijose, Jėzaus malda mirties akivaizdoje). Ar žmogus gali būti kurčias Dievui? (Vidinė laikysena: „Kalbėk, Viešpatie“, pvz., Samuelio pašaukimas). Ar malda gali įkyrėti Dievui? (Ištverminga malda, pvz., Abraomo užtarimo malda). Ką kalbėčiau, jeigu būčiau prie stalo su Jėzumi? (Eucharistijos įsteigimo tekstų supratimas ir (ar) meditacija). Kaip Jėzus meldėsi? (dykumoje, nuošalioje vietoje, šventykloje, kreipinys į Tėvą).

29.4.2. Švč. Mergelė Marija – ypatingas asmuo. Ar galima Mariją sutikti kelyje? (piligrimystė, Aušros vartų Mergelės Marijos paveikslas, Marijos apsireiškimas Šiluvoje, Marijos apsireiškimas Lurde ir t. t.).

29.5. Asmuo ir moralė.

29.5.1. Rizikingas elgesys. Kas nutinka, kai atsigeriu iš netikro džiaugsmo ir laimės šaltinio? („Šiandien padėjau prieš tave gyvenimą ir gerovę, mirtį ir pražūtį“, žalingi įpročiai ir elgsena, jų pasekmės). Kur yra tikrosios laimės šaltinis? (Dievas – laimės šaltinis, atsivertimų pavyzdžiai, pakeistas gyvenimas).

29.5.2. Dievas įgalina aktyviai veikti (sveikata). Ar sveikata padeda aktyviai dalyvauti Dievo plane? (Fizinė ir dvasinė sveikata, pagarba savo ir kito kūnui ir sveikatai, sveika gyvensena).

30. Mokymo(si) turinys. 6 klasė.

30.1. Šventojo Rašto pažinimas.

30.1.1. Biblija kaip biblioteka. Nuo poezijos iki detektyvo (žanrai, pasakotojai, kontekstai). Ar Biblija dar rašoma? (Kanono susiformavimas, Senojo ir Naujojo Testamento knygų išbaigtumas). Ar įmanoma perskaityti visas bibliotekos knygas? (Knygų skaičius, Biblijos kalbos).

30.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

30.2.1. Jėzus pristato save. Kaip Jėzus gali būti ir Dievas ir žmogus tuo pačiu metu? (Jėzaus žmogiškumas ir dieviškumas, Petro išpažinimas ir Atsimainymas). Kokia Jėzaus misija žemėje? (Dievo karalystės skelbimas, Išganymas, Atpirkimas). Ką istorijos mokslas žino apie Jėzų? (Istoriniai faktai Evangelijose). Ką apie Jėzų evangelistai papasakoja daugiau už istorikus? (Tikėjimo Jėzus). Kaip Jėzus save pristato? (Gerasis ganytojas, avių vartai, gyvoji duona, kelias, tiesa ir gyvenimas).

30.2.2. Švenčiausiosios Trejybės slėpinys. Ar įmanoma žmogaus protu atskleisti, kad Dievas yra Trejybė? (Švč. Trejybės samprata). Kokia yra Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios bendrystė? (Švč. Trejybės slėpinio aiškinimas, meilės ryšys, simboliai ir vaizdavimo būdai: trilapis dobilas, A. Rubliovo ikona).

30.2.3. Didžiosios pasaulio religijos. Kokios yra didžiosios pasaulio religijos? (Judaizmas, krikščionybė, islamas, budizmas, hinduizmas). Kodėl yra tiek daug religijų? (Įgimtas Dievo troškimas). Ar galima garbinti daug dievų? (Monoteizmas, politeizmas). Kuo tiki kitų religijų atstovai? (Pagrindiniai didžiųjų pasaulio religijų principai).

30.3. Bažnyčia ir liturgija.

30.3.1. Liturginių metų ciklas. Kada Bažnyčia švenčia naujuosius metus? (Liturginiai metai). Kam reikia Bažnyčioje kalendoriaus? (Jėzaus gyvenimo ir Išganymo atspindys liturginiuose metuose). Ar kunigo mėgstamiausia spalva žalia? (Liturginis eilinis laikas, sekmadieniai, šventųjų minėjimai). Kaip švenčiame Jėzaus gimtadienį bažnyčioje? (Liturginis advento ir Kalėdų laikas, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės). Kodėl bažnyčioje galvas barsto pelenais? (Liturginis gavėnios laikas, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės). Kas svarbiau: kiaušinis ar Prisikėlimas? (Liturginis Velykų laikas, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės).

30.3.2. Sakramentų prasmės ir šventimas. Po kokių ženklų esu gimęs? (Įkrikščioninimo sakramentai: Krikštas, Eucharistija, Sutvirtinimas, sakramentų šventimas, sąlygos ir gaunama malonė). Ar šiais laikais yra tarnų? (Tarnavimo sakramentai: Kunigystė, Santuoka, sakramentų šventimas, sąlygos ir gaunama malonė). Ar yra išeitis su Dievu beviltiškoje situacijoje? (Gydymo sakramentai: Atgailos, Ligonių sakramentų šventimas, sąlygos ir gaunama malonė). Ar egzistuoja „stalo etiketas“ Bažnyčioje? (apie elgesį Šv. Mišiose, liturgija, liturginiai indai, malda, gestai ir t. t.).

30.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

30.4.1. Dekalogas, Kalno pamokslas – kaip dvasinis kelias. Kodėl Dievui svarbu, kaip aš gyvenu? (Laimės žmogui troškimas ir dovanojimas). Kokius įsakymus mums davė Dievas? (Dešimt Dievo įsakymų, kaip kelrodis dvasiniame gyvenime ir asmeniniame augime). Kaip žinoti, ar elgiuosi gerai ar blogai? (Sąžinė, vidinis balsas). Kokią laimę žada Jėzus? (Kalno pamokslas). Ar Jėzus laimina tik nelaimingus? (Tikroji palaiminimų prasmė).

30.4.2. Šventieji – Jėzaus atspindys. Ar šventieji sekė Jėzumi? (Šventųjų gyvenimas su Jėzumi ir tapimas panašiu iš meilės, pasirinktinai: Šv. Pranciškus Asyžietis, pal. Karlas Akutis (Carlo Acutis)).

30.5. Asmuo ir moralė.

30.5.1. Krikščioniškas požiūris į kūrinių. Kas labiausiai pažeidžia mūsų santykį su savimi, kitu, gamta ir Dievu? (Nedorybės, ydos). Kodėl krikščionių santykis su gamta ir aplinka yra

ypatingas? (Žmogus – Kūrėjo bendradarbis, bendrystė tarp visų Dievo kūriniių).

30.5.2. Gailestingumo pavyzdžiai Šv. Rašte ir šventųjų gyvenimuose. Ar gailestis ir gailestingumas yra tas pats? (Žodžio „gailestingumas“ prasmė, Dievo gailestingumas Biblijoje. Pasirinktinai: Gailestingasis samarietis, Beširdis tarnas, Sūnus palaidūnas). Ar gailestingumo darbams pakviesti tik šventieji? (Gailestingumo darbai artimui, pasirinktinai: Šv. Motina Teresė, Šv. Vincentas Paulietis). Ką reiškia pasakymas: „Mylėk ir daryk ką nori“? (Šv. Augustinas, asmeniniai gailestingumo pavyzdžiai).

31. Mokymo(s) turinys. 7 klasė.

31.1. Šventojo Rašto pažinimas.

31.1.1. Biblija po mikroskopu. Kokį palikimą esi gavęs? (Žodžio „testamentas“ teologinė reikšmė, Senojo ir Naujojo Testamentų parašymo laikotarpiai ir aktualumas). Koks mokslininko žvilgsnis į Bibliją? (Biblijos geografija, istorija, archeologija). Kaip atrodo Biblija žvelgiant per širdies mikroskopą? (Dvasinė Biblijos prasmė, Biblijos, kaip Dievo žodžio, skaitymas šiandien). Ar Pirmieji Tėvai suvalgė obuolį? (Senieji ir šiuolaikiniai Biblijos vertimai).

31.1.2. Laiko ženklai Biblijoje. Kokios sąsajos tarp Biblijos ir pasaulio istorijos? (Babilonas, Egiptas, Romos imperija ir t. t.). Kuo skiriasi biblinis pranašas nuo astrologo ir (ar) būrėjo? (Pranašo reikšmė ir dabarties įvykių interpretavimas tikėjimo perspektyvoje). Ką patirčiau keliaudamas kartu su Šv. Pauliumi? (Šv. Pauliaus asmuo, kelionės, patirtys).

31.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

31.2.1. Jėzus dėl manęs. Ar galima būti krikščioniu ir netikėti Prisikėlimu? (Dievo išganymo planas, aktualūs Prisikėlimo klausimai). Ar ir mūsų laukia gyvenimas po mirties? (Amžinasis gyvenimas).

31.2.2. Šventoji Dvasia, Jos dovanos ir vaisiai. Kaip veikia Šv. Dvasia? (Per Tėvą ir Sūnų, pavyzdžiai). Koks yra skirtumas tarp talento ir dvasinės dovanos? (Įgimti gebėjimai, Šv. Dvasios dovanos). Iš ko atpažįstame, kad veikia Šv. Dvasia? (Šv. Dvasios vaisiai).

31.3. Bažnyčia ir liturgija.

31.3.1. Šventė kaip tikėjimo patirtis. Ar bažnyčioje nuplauna kojas? (Velykų tridienio liturgija: Didysis Ketvirtadienis, Didysis Penktadienis, Didysis Šeštadienis, kojų plovimas, Kryžiaus kelias, kryžiaus pagarbinimas, velyknaktis, paschalas ir pan.). Koks paukštis bažnyčioje turi išskirtinę vietą? (Sekminės, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės). Ar Bažnyčia turi gimtadienį? (Sekminės, kaip Bažnyčios bendruomenės gimimo diena).

31.3.2. Liturginių veiksnių prasmės. Kaip mano kūnas ir juslės dalyvauja liturgijoje? (Bažnytinis giedojimas, vizualiniai menai bažnyčioje, smilkalai, gestai ir judesiai ir t. t.). Kuo skiriasi rožinis nuo perlų vėrinio? (Sakramentalijos: rožinis, škaplierius, kryželiai, medalikėliai, švėstas vanduo, šventintos žvakės). Koks skirtumas tarp raudono siūlo ir škaplieriaus? (Kur yra prietarai, o kur daiktai, primenantys Dievo meilę?).

31.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

31.4.1. Melstis psalmėmis ir giesmėmis. Kaip meldėsi Biblijos žmonės? (Samuelio, Dovydo, Saliamono, Mortos malda). Ar galiu Dievui kalbėti poezija? (Malda su psalmėmis, jausmų ir situacijų išraiška, maldos formos). Giedoti – dvigubai melstis? (Bažnytinis giedojimas, grigališkasis choralas, vienuolynai, akatistas, Valandų liturgija). Ar yra mano širdyje „vidinis kambarėlis“, kuriame galiu melstis? (Vidinė malda, troškimas, asmeninis santykis su Dievu). Ko man reikia kiekvieną dieną, kad išgyvenčiau? (Septyni prašymai Tėve mūsų maldoje).

31.4.2. Herojiški tikėjimo pavyzdžiai. Kaip apibūdintum gyvenimo prasmę vienu sakiniu? (Herojiški tikėjimo pavyzdžiai, Dievo tarnai pasirinktinai: Alfonsas Lipniūnas, Vincentas Borisevičius, Mečislovas Reinys, Adelė Dirsytė, kun. Antanas Mackevičius ir pan.). Ar lengva išlikti ištikimam Kristui ribinėse situacijose? (tikėjimo reikšmė ribinėse situacijose, pasirinktinai: Kryžių kalnas, Rainiai, Kražiai ir pan.).

31.5. Asmuo ir moralė.

31.5.1. Pagarba sau ir kitam. Ką reiškia saugoti gyvybę? (Rūpintis kūno ir dvasios sveikata, gerbti savo ir kitų gyvybę). Ką reiškia žodžiai „Aš myliu tave“? (Pagarba, atsakomybė, rūpestis). Mylėti artimą – ar to išmokstama? (Himnas meilei).

31.5.2. Krikščionis ir ekologija. Kaip galiu išsaugoti gyvenimą ateities kartoms? (Veiksmų planas sprendžiant ekologines problemas). Kur ekologinėje krizėje Dievo vieta? (Pasaulinė maldos už rūpinimąsi kūrinių, Šv. Pranciškus Asyžietis). Ar popiežius yra ekologas? („Laudato Si“, Bažnyčia ir tvarus vystymasis). Ką reiškia pasakymas „pavedė žmogui globoti“? (Žmogus Kūrėjo bendradarbis, bendrystė tarp visų Dievo kūrinių, krikščionio atsakomybė ir įsipareigojimas saugoti gamtą, vartotojiškumas, gyvūnų apsauga).

32. Mokymo(si) turinys. 8 klasė.

32.1. Šventojo Rašto pažinimas.

32.1.1. Išganymo istorija Biblijos panoramoje. Kaip Išganymo istoriją papasakotų Nacionalinė geografija? (Dievo Tautos Išganymo istorija, chronologinė seka: protėviai, išėjimas, teisėjai, karaliai, pranašai, tremtis, Jėzus, Bažnyčios gimimas). Ar Biblijos ir istorijos įvykiai sutampa? (Sąsajos tarp Biblijos ir pasaulio istorijos, pvz., Babelio bokštas, Mesopotamija, Egiptas, Romos imperija ir Jėzaus gimimas). Ką Biblijoje suprasti pažodžiui, o ką ne? (Bibliniai simboliai ir perkeltinė reikšmė, pvz., atpirkimo ožys, Babelio bokštas, Sodoma ir Gomora, išmintingas kaip Saliamonas, užmėtyti akmenimis, nusiplauti rankas, iš didelio rašto išėjo iš krašto ir t. t.).

32.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

32.2.1. Dievas – istorijos Viešpats. Ar Dievas išvaduoja iš vergijos? (Nuo tautos išvadavimo iš nelaisvės iki asmens išvadavimo nuo priklausomybių). Ar buvo Dievas prie televizijos bokšto 1991 m.? (Rūpintojėlis, Dievo pagalba beginkliame pasipriešinime). Ar gimstama herojumi? (Laisvas žmogaus apsisprendimas už Dievą. Pasirinktinai, pal. Teofilus Matulionis, kardinolas Sigitas Tamkevičius, Nijolė Sadūnaitė, Dievo tarnaitė Adelė Dirsytė, kun. Juozas Zdebskis ir kt.).

32.2.2. Seseriškos bažnyčios. Kodėl mūsų Bažnyčia vadinama Romos katalikų bažnyčia? (Bažnyčios žmės: viena, šventa, visuotinė, apaštališka, popiežiaus – šventojo Petro įpėdinio svarba). Ką reiškia „broliai ir seserys Kristuje“? (Krikščioniškas konfesijas jungiantis tikėjimas į Jėzų Kristų, konfesijos). Ar katalikai meldžiasi prie ikonų? (Kuo skiriasi ortodoksų ir katalikų bažnyčios, istorinės aplinkybės, chronologija, asmenybės, tikėjimo turinys ir praktika). Prieš ką protestavo Liuteris? (Kuo skiriasi protestantų ir katalikų bažnyčios, istorinės aplinkybės, chronologija, asmenybės, tikėjimo turinys ir praktika).

32.3. Bažnyčia ir liturgija.

32.3.1. Bažnyčia tarnaujanti bendruomenė. Ar krikščionis visada turi padėti? (Bažnyčios tarnavimo misija, diakonija, artimo meilė). Ar šiais laikais yra riterių? (Bažnyčios karitatyvinės veiklos ir organizacijos, savanorystė, judėjimai, pasirinktinai, Caritas, Maltos ordinas, Patria, Samariečiai, Jaunieji misionieriai ir t. t.).

32.3.2. Bažnyčios misija ir vaidmuo pasaulyje. Kas gali būti popiežiumi? (Hierarchinė Bažnyčios struktūra, vadovavimas Bažnyčiai). Kodėl Bažnyčia pasisako etiniais klausimais? (Moralinis Bažnyčios autoritetas, prigimtinis dorinis įsakymas). Kam Dievui reikia Bažnyčios? (Bendruomeniška žmogaus prigimtis, Bažnyčia moko ir tarnauja žmogui, švenčiamas tikėjimas). Kokia mano vieta bendruomenėje? (Katalikiškų organizacijų įvairovė, jų veikla, tikslai, pasirinktinai: ateitininkai, skautai, parapijos jaunimo grupės ir t. t.).

32.3.3. Bažnyčia – susitikimų su Jėzumi vieta. Iš kur atsirado sakramentai? (Jėzus kaip sakramentas ir sakramentų davėjas, sakramentų kilmė). Kas gali teikti sakramentus? (Sakramentų teikėjai, sąlygos sakramentams gauti). Kokia man nauda iš sakramentų? (Dievas dovanoja save sakramentuose, atrandu atleidimą per išpažintį ir Dievo artumą per Komuniją).

32.3.4. Sakramentų prasmė. Ar ligonių patepimas yra mirties pranašas? (Ligonių sakramento tikslas, teikimo aplinkybės). Ar kunigas moka saugoti paslaptis? (Susitaikinimo sakramento paslaptis, išpažinties eiga). Ar krikštijama dėl geresnės sveikatos? (Kūdikių ir suaugusiųjų Krikštas, Krikšto apeigos). Ar Komunija ir išpažintis vieną kartą gyvenime? (Sakramentai kaip nuolatinis tikinčiojo maistas ir sustiprinimas).

32.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

32.4.1. Tikėjimo kelionės kryptis ir ženklai. Ar Dievas dalyvauja pasirenkant būrelį? (Ižvalga kasdienybėje: rinktis tarp gero ir geresnio, įsiklausyti į patarimus, atpažinti savo polinkius, klausytis širdies ir melstis ir t. t.). Ar yra laiptai į dangų? (Dvasinis augimas, sakramentinis gyvenimas,

gailestingumo darbai).

32.5. Asmuo ir moralė.

32.5.1. Visuminė žmogaus samprata. Ar manai, kad Dievas tave sukūrė tyčia? (Sukurtas iš meilės ir atpirktas, žmogaus prigimties vienovė, žmogaus gyvybė šventa, neliečiama).

32.5.2. Žmogus yra daugiau nei kūnas. Kai buvau ligonis, ar mane aplankei? (Jėzaus žvilgsnis į ligonius, pagalbos projektai ligoniams ir neįgaliesiems). Kai buvau pavargęs, ar už rankos vedei? (Senatvė, senų žmonių pavyzdžiai Šv. Rašte: Abraomas ir Sara, Simeonas, pranašė Ona, Elžbieta ir kt.). Kai buvau kalinys, ar mane aplankei? (Žmogaus orumo išsaugojimas, elgesio vertinimas, popiežiaus paraginimai ir pavyzdys, priešų meilė). Kai buvau migrantas, ar pastogę suteikei? (Popiežiaus paraginimai ir pavyzdys, litanijos kreipinys: „Mergelė Marija, keliaujančiųjų priebėga“).

32.5.3. Pagrindiniai socialinio Bažnyčios mokymo principai. Jeigu 10 Dievo įsakymų būtų pasaulio konstitucija? (Bendrasis gėris, asmens orumas, solidarumas, subsidiarumas).

32.5.4. Savanoriai – gražūs žmonės. Kas puošia savanorius? (Savanoriškos veiklos principai, raiška, savanoriavimo pavyzdžiai, galimybės).

33. Mokymo(s) turinys. 9 ir I gimnazijos klasė.

33.1. Šventojo Rašto pažinimas.

33.1.1. Biblijos aktualumas. Ką žinau apie Šv. Raštą? (Bendrosios žinios apie Bibliją). Kokie yra skirtumai ir panašumai tarp Senojo ir Naujojo Testamentų? (Dievo įkvėptas tekstas, parašytas skirtinguose istoriniuose kontekstuose ir skirtingoms bendruomenėms). Kokį vaidmenį Šventasis Raštas vaidina bažnyčioje? (Teologinio mokymo, liturgijos ir asmeninio dvasingumo šaltinis). Kodėl mokslininkai domisi Biblija? (Biblijos tyrinėtojų, istorikų, archeologų, kriptologų tyrimai, jų tikslas ir atradimai). Ar verta skaityti Bibliją šiandien? (Kultūrinis paveldas, įtraukianti knyga, tikėjimo šaltinis, knyga apie Jėzų, sakramentų pagrindas, Žodžio liturgija, asmeninės maldos būdas).

33.1.2. Dievo Karalystės paveldėtojai (palyginimai). Ar Dievas sukūrė blogį? (Sąžinė, laisvė, atsakomybė). Ar Jėzus palyginimuose kalbėtų apie programuotoją? (Biblinės kultūros ir konteksto skirtumai lyginant su šiandiena, Jėzaus palyginimų paaiškinimai. Pasirinktinai: palyginimai apie sėjėją ir rauges, kalno pamokslas, gerasis ganytojas, vynininkai žmogžudžiai). Kaip pritaikyti Biblijos tekstus savo gyvenime? (Atleidimas, priešų meilė, dosnumas).

33.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

33.2.1. Dievo įvaizdžiai. Kas yra Dievas ir koks Jis yra? (Dievo įvaizdžiai ir vardai: „Esu, kuris esu“, Dangaus ir žemės Kūrėjas, Viešpats, Adonai, Kyrie ir kt.). Kokiu Dievu niekada nepatikėčiau? (Klaidinantis Dievo įvaizdžiai: baudėjas, policininkas, buhalteris, Kalėdų senelis ir kt.; jų atsiradimo priežastys ir pasekmės). Ką daryti, kai yra meilės perteklius? (Švenčiausioji Trejybė yra tobulo Meilės ir dalinimosi ja pavyzdys). Ką daryčiau, jeigu Dievas ateitų į mano namus? (Emauso mokiniai, Jėzaus pasirodymas prie Genezareto ežero).

33.3. Bažnyčia ir liturgija.

33.3.1. Bažnyčios universalumas ir visuotinumas. Ar Europa yra krikščioniškas žemynas? (Krikščioniškos tradicijos Europoje, ES įkūrėjai, žmogaus teisės, Robertas Šumanas ir t. t.). Ar Bažnyčiai rūpi pasaulio reikalai? (Bažnyčios universalumas ir visuotinumas, rūpestis žmogumi ir jam aktualiais klausimais, Bažnyčios balsas kritinėse istorijos situacijose, socialiniuose iššūkiuose: lygybė, bedarbių, vyrų ir moterų teisės, skurdas, mokslo prieinamumas ir t. t.). Kam bažnyčioje reikalingi meno kūriniai? (Vizualinis tikėjimo perdavimas, meninė raiška, parapijos bažnyčia, didieji menininkai: dailininkai, skulptoriai. Pasirinktinai: Mikelandželo tapyba Siksto koplyčioje, Šv. Petro ir Povilo barokinė bažnyčia Vilniuje, sakralusis lietuvių liaudies menas ir t. t.).

33.3.2. Sakramentai įvairiose gyvenimo situacijose. Kokie yra septyni būdai tapti išmintingesniu, laimingesniu ir geresniu? (Sakramentai ir žmogaus gyvenimo etapai, pavyzdžiui, Ligonų patepimas ir kritinės situacijos; Santuoka ir gyvenimo pasirinkimai ir t. t.). Ar galima sakramentus priimti nepasiruošus? (Sąmoningas pasiruošimas sakramentams, sakramentai nėra priimami „dėl visa ko“, reikalavimai priimant sakramentus).

33.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

33.4.1. Gyvenimą keičianti malda. Kokie vaistai gydo nuo nerimo? (Krikščioniška malda: tikėjimo, vilties ir meilės laikysena, maldos malonė). Kaip galiu mankštinti savo širdį? (Kasdieninės

maldos praktika, maldos laikas ir vieta). Kaip suderinti darbą ir maldą? (Šventųjų pavyzdžiai, pasirinktinai: pal. Petras Jurgis Frasatis, Belgijos karalius Leopoldas Boduenas, aktualūs šių dienų liudijimai ir t. t.). Kas vagia asmeninę ir bendruomeninę maldą? (Gyvenimo prioritetai, besimeldžiančių žmonių maldos pavyzdžiai mano aplinkoje, stereotipiniai pasiteisinimai: „bažnyčioje tik močiutės“, „Dievui – taip, Bažnyčiai – ne“ ir t. t.). Kada mano širdis gieda? (Švč. Mergelė Marija maldos pavyzdys, Magnificat, Marijos globa, apsireiškimai).

33.4.2. Nuo atsivėrimo iki atsivertimo. Ar persekiotojas gali tapti apaštalu? (Šv. Pauliaus atsivertimas). Ar įmanoma atsivėrsti nukritus nuo arklio? (Atsivertimo tipologija: atsivertimas dėl moralinio skurdo, laipsniškas atsivertimas, dramatiškas atsivertimas, atsivertimas susijęs su religine patirtimi, atsivertimų liudijimai). Atsivėrciau, o kas toliau? (Dvasinio gyvenimo principai, apsisprendimas už Kristų). Ar metai nulemia šventumą? (Jaunimo talentų, gebėjimų atsiskleidimas kovojant už taiką, artimo gerovę, tiesą, uolumas tikėjime. Pasirinktinai: Šv. Kazimieras, Šv. Faustina Kovalska, Šv. Joana Arkietė, Šv. Kotryna Tekavitha, Šv. Marija Goreti pal. Izidorius Bakanja, pal. Petras Jurgis Frasatis ir t. t.).

33.5. Asmuo ir moralė.

33.5.1. Asmens orumas ir savigarba. Ar teisingas posakis „Gyvenimas mažytis ir nėra ko varžytis?“ (Žmogaus lytiškumo prigimtis ir tikslas, biblinės išvalgos apie žmogaus lytiškumą, lytiškumas ir dvasingumas, meilė ir išimylėjimas). Kodėl verta laukti? (Kohabitacija ir skyrybų problema, santuokos prigimtis, tikslas ir pašaukimas, santuokos savybės: vienumas ir neišardomumas).

33.5.2. Karitatyvinės veiklos galimybės Bažnyčioje. Kodėl Bažnyčia domisi socialiniais klausimais (Bažnyčios socialinis mokymas, uždaviniai, principai). Kokiais tinklais Jėzus žvejojų šiandien? (Prasmingas ir atsakingas naudojimas žiniasklaida, katalikiškos interneto svetainės, socialiniai tinklai). Kodėl krikščionis negali likti nuošalyje? (Meilės išakymas, ieškoti Kristaus mažiausiuose, išsipareigojimas veikti. Pasirinktinai: pal. Jurgis Matulaitis, Šv. Motina Teresė, Šv. Vincentas Paulietis ir t. t.).

34. Mokymo(si) turinys. 10 ir II gimnazijos klasė.

34.1. Šventojo Rašto pažinimas.

34.1.1. Susiskaldęs žmogus. Ar aš esu savo brolio sargas? (Pavydas, pyktis, kaltė, sąžinė, Kainas ir Abelis). Kodėl kenčia nekaltas? (Kančios problema: Jobo knyga, Kristaus kančia). Kur Dievas, kai skauda? (Skausmingi žmogaus ir Bažnyčios įvykiai, Jobo knyga, 23 psalmė, holokaustas ir t. t.). Pasirinkimas būti gailestingu ar teisingu? (Pasirinktinai: gailestingasis samarietis, sūnus palaidūnas, vynuogyno darbininkai, palyginimas apie talentus, turtuolis ir Lozorius). Kaip elgtis su sunkiais žmonėmis? (Beširdis skolininkas, Jėzaus raginimas atleisti). Ar žmonės kada nors pastatys Babelio bokštą? (Puikybės pasekmė, Babelio bokštas, nesusikalbėjimas). Kiek žmogui gana? (Godumas, mana dykumoje, turtingasis jaunuolis).

34.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

34.2.1. Diskusiniai klausimai apie Jėzaus dieviškumą ir žmogiškumą. Kodėl Dievui reikėjo tapti žmogumi? (Išikūnijimo slėpinys). Ką Dievas liudija apie save atsiųsdamas savo Sūnų Jėzų? (Jėzujė Kristujė pažįstame Dievą). Ar kažkas pasikeitė po Jėzaus Prisikėlimo? (Prisikėlimo slėpinys, Išganymas, Atpirkimas). Ar Jėzus buvo vedęs? (Evangelinė tiesa, meninės ir literatūrinės interpretacijos).

34.2.2. Proto ir tikėjimo dermė. Ar Biblija moko apie sukūrimą ir evoliuciją? (Pradžios knyga, du pasakojimai apie Kūrimą). Ar tikėjimas Dievu prieštarauja mokslui? (Tikėjimo ir mokslo santykis, klausimai „kaip?“ ir „kodėl?“). Ar Dievą galima sutikti laboratorijoje? (Dievo pažinimas remiantis protu, tikėjimo patirtis per mokslą, intelekto veiklą). Kuo ir kodėl aš tikiu? (Tikėjimo Išpažinimas (Credo)). Ar danguje kažkas yra? (Sielos nemirtingumas, Amžinasis gyvenimas). Ką vadiname Paskutiniu teismu? (Mirdamas žmogus pasiekia Tiesos tašką, „tikiu kūno iš numirusųjų prisikėlimą“, paskutinio teismo vaizdavimas Biblijoje, literatūroje, mene).

34.2.3. Bendrystės keliai: ekumenizmas ir tarpreliginis dialogas. Kur gali susitikti skirtingų tikėjimų žmonės? (Taikus sugyvenimas – „kaimynystė“, geri darbai – tarnavimas visuomenei. Vatikano II susirinkimo Dekretas dėl ekumenizmo). Kodėl popiežiai bendrauja su kitų religijų

atstovais? (Tarpreliginis maldos susitikimas Asyžiuje 1986 m.; popiežius Jonas Paulius II, popiežius Pranciškus). Ar įmanoma nuo kovos ateiti iki bendros maldos? (Ekumenizmo raida, ekumeninė malda, Taize bendruomenė).

34.3. Bažnyčia ir liturgija.

34.3.1. Bažnyčia vakar ir šiandien. Ar tikrai lietuviai buvo pakrikštyti prievarta? (Lietuvos krikštas, kryžiuočių karai ir Bažnyčia ir t. t.). Ar bažnyčia turtinga? (Kaip suprantame turtą, kaip naudojamas materialusis turtas bažnyčioje). Ar visada žmogus yra laisvas tikėti? (Krikščionių persekiojimai, tikėjimo liudijimas, pavyzdžiui, XX a. tikinčiųjų persekiojimai Sovietinėje Lietuvoje, Katalikų Bažnyčios kronika, Komitetas tikinčiųjų teisėms ginti, Eucharistijos bičiuliai, pagrindinis tikėjimo perdavimas. Tikėjimo liudytojai pasirinktinai: kun. Juozas Zdebskis, kun. Jonas Lauriūnas SJ, ses. Gema Stanelytė ir t. t.).

34.3.2. Jauna Bažnyčia. Ar popiežius supranta jaunimą? (Susitikimai su jaunimu, pasakytos kalbos, laiškai, žinia jaunimui, *Christus vivit* ir t. t.). Ką jaunas žmogus gali veikti Bažnyčioje? (Dalyvavimo liturgijoje ir Bažnyčios misijoje galimybės, Pasaulio jaunimo dienų tradicija, vietos bendruomenė – parapija).

34.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

34.4.1. Misija – įmanoma. Ar kiekvienas esame pašauktas? (Pašaukimas gyventi, mylėti, talentai ir gebėjimai, pašaukimai bažnyčioje, tarnystė). Ar visoms profesijoms reikalingas pašaukimas? (Profesija, darbas kaip pašaukimas ar kaip uždarbis ir karjera). Ar vienuolis yra vienas? (Pašvęstojo gyvenimo tikslas, vienuolinio gyvenimo formos, misija). Kunigystė – darbas ar pašaukimas? (Tarnavimo bendruomenei sakramentas – Kunigystė). Kodėl negerai žmogui būti vienam? (Tarnavimo vienas kitam sakramentas – Santuoka, dosnioji viengungystė). Ar misionierių reikia tik Afrikai? (Bažnyčios misijos, pašaukimų pavyzdžiai, jaunimo dalyvavimas misijose). Ar visi gali būti misionieriai? (per Krikštą ir Sutvirtinimą gautas pašaukimas – skelbti ir liudyti Kristų).

34.5. Asmuo ir moralė.

34.5.1. Pagrindiniai bioetikos principai. Kuo skiriasi bioetika nuo biologijos? (Bioetikos samprata, veiksmo moralumo kriterijai, mažesnio blogio ir dvigubos pasekmės principas). Kokiai kultūrai pritariu – gyvybės kultūrai ar mirties kultūrai? (Bioetikos problemos: abortas, dirbtinis apvaisinimas, eksperimentai su embrionais, kontracepcija, genų inžinerija, klonavimas, atsakinga tėvystė – motinystė, eutanazija ir ori mirtis, mirties bausmė, organų donorystė).

34.5.2. Vienas pasaulis – viena žmonija. Ar visi turime teisę į gyvenimą ir pragyvenimą? (Darbo reikšmė, vergovės formos. Pasirinktinai palyginimas apie vynuogyno darbininkus, palyginimas apie talentus). Ką pasirinksi – viešpatauti ar tarnauti? (Tvarumo principas, vartotojiškumo ir globalizacijos samprata, kylančios problemos ir sprendimo būdai). Kaip padėti „dejuojančiai“ planetai? (Bažnyčios rūpestis žmonija: kova su skurdu, badu, pagalba migrantams, atsakingas gamtos išteklių naudojimas, taikių santykių puoselėjimas).

35. Mokymo(si) turinys. III gimnazijos klasė.

35.1. Šventojo Rašto pažinimas.

35.1.1. Biblijos svarba ir reikšmė. Kam priklauso Biblijos autoriaus teisės? (Šventieji autoriai (hagiografai), autorystė, autoriaus teisės, intelektinė nuosavybė). Kiek Biblijoje yra istorijos? (Biblijos formavimosi istorija, geografija, civilizacijos, žmonės, įvykiai). Kuo Biblija skiriasi nuo kitų šventųjų Raštų? (Biblijos lyginamoji analizė su kitų religijų Šventraščiais).

35.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

35.2.1. Susitiki ir pažinti Jėzų: „radome Mesiją“. Ar Jėzus kilmingas? (Jėzaus kilmės knyga, tikras ir tobulas žmogus, šventas Dievas). Ar galima „parašyti“ paveikslą? (Jėzaus Kristaus dieviškumas ir žmogiškumas, ikona – tikras atvaizdas, Kristaus ikonos, modernusis krikščioniškas menas, šventųjų asmenų, mokytojų vaizdavimas kitose religijose). Ar galima sutikti Kristų kelyje? (Susitikimai su Jėzumi Biblijoje, tikėjimo liudijimai, šventųjų istorijos, piligrimystė, literatūriniai tekstai). Ar apie Jėzų rašo kitų religijų tekstai? (Jėzaus Asmuo kitose pasaulio religijose). Ar lengva suvaidinti Jėzų? (Jėzaus vaizdavimas filmuose, spektakliuose, aktorių ir režisierių liudijimai).

35.2.2. Pažinti Dievą savo gyvenime. Kokie troškimai verti gyvenimo prasmės? (Dievo troškimas, Palaiminimai, vertybės ir pasirinkimai, gyvenimo prasmė, Jėzaus „Trokštu“). Koks mano

Credo? (Dievo samprata ir tikėjimo išpažinimai krikščionybėje, kitose pasaulio religijose, kultūrose, literatūroje). Kuo skiriasi įvaizdis nuo reputacijos (Dievo vardai krikščionybėje, Dievo įvaizdis Senajame ir Naujajame Testamente, kitose religijose, kultūrose, literatūroje).

35.2.3. Katalikybė ir pasaulio religijos. Kuo jie tiki? (Skirtingų religijų: judaizmo, islamo, budizmo, hinduizmo, šintoizmo, ir kt., ištakos, įkūrėjai, formavimasis, pagrindiniai tikėjimo teiginiai). Kaip jie švenčia? (Skirtingų religijų: judaizmo, islamo, budizmo, hinduizmo, šintoizmo, konfucianizmo ir kt., maldos būdai, kultas, šventės, apeigos, šventosios vietos). Kaip jie gyvena? (Skirtingų religijų: judaizmo, islamo, budizmo, hinduizmo, šintoizmo, ir kt., moralinės normos, gyvenimo būdas, vertybės). „O kuo jūs mane laikote?“ Mk 8,29 (Kultūra, kultūrų susitikimas, pagarbos svarba, evangelizacija ir Kristaus įkultūrinimas).

35.3. Bažnyčia ir liturgija.

35.3.1. Aš esu Bažnyčioje. Kokie yra Bažnyčios simboliai ir įvaizdžiai? (Įvaizdžiai: Kristaus kūnas, Dievo tauta, Sakramentas, Kristaus sužadėtinė, kelionė, šauklis, tarnas ir kt.; simboliai: Mėnulio paslaptis, Nojaus arka, Petro valtis, laivas ir kt.; įvaizdžių ir simbolių svarba ir reikšmė). Kodėl sena Bažnyčia yra jauna? (Esminiai Bažnyčios istorijos etapai nuo ankstyvųjų iki dabartinių laikų, Bažnyčios atsinaujinimas). Kaip Bažnyčia atliepia laiko ženklus? (Politiniame, kultūriniame, socialiniame, dvasiniame gyvenime). Kuo krikščionys stebino savo amžininkus? (Bažnyčios tėvai, laiškas Diognetui, Dvylikos apaštalų mokymas – Didachė). Ar be Bažnyčios galiu būti krikščionis? (Vatikano II Susirinkimas. Konstitucija *Lumen gentium*. Bažnyčios, kaip bendruomenės, svarba). Ar yra vietos Jėzui pliuralistinėje visuomenėje? (Dekretas dėl pasauliečių apaštalavimo; posinodinis apaštališkas paraginimas „*Christus vivit*“; apaštališkas paraginimas „*Evangelii gaudium*“, enciklika „*Frateli tutti*“).

35.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

35.4.1. Proto ir širdies malda. Ką laimėtų žmogus, jei visą pasaulį įgytų, o sielą prarastų? (Materialinių ir dvasinių vertybių dermė, šventųjų pavyzdžiai, Jėzus apie turtą ir pinigus, literatūriniai kontekstai). Ar visos maldos veda link Dievo? (Maldos ir dvasingumo formos, religinės praktikos, maldos autentiškumas, kristocentiškumas). Ar žinome, ko deramai melsti? (Malda Biblijoje, šventųjų pavyzdžiai, Bažnyčios tėvų mokymas).

35.4.2. Pašaukti ir išrinkti Viešpaties garbei. Ar gali laimė būti amžina arba kam šviečia „laimės žiburys“? (Laimės troškimas, Palaiminimai, krikščioniškoji palaima, šventųjų pavyzdžiai). Kas yra šių dienų Madona? (Švč. Mergelė Marija, moters vaidmuo Biblijoje, vertybės ir stereotipai, šventųjų moterų pavyzdžiai). Kas yra šių dienų herojus? (Vyro vaidmuo Biblijoje, vertybės ir stereotipai, šventųjų vyrų pavyzdžiai).

35.5. Asmuo ir moralė.

35.5.1. Gyvybės neliečiamumas – rinkis gyvenimą. Ar gali būti mažesnis arba didesni blogis? (Pagrindiniai bioetikos principai: slidus šlaitas, mažesnis blogis, dvigubos pasekmės principas ir pan.). Ar tikrai Dievas kada nors atsuko nugarą žmogui? (Enciklika „*Evangelium vitae*“ apie žmogaus gyvybės vertę bei neliečiamumą). Ar meilė sau turi ribas? (Būtinoji gintis, savižudybė, pagarba sveikatai, moraliniai ir etiniai apsisprendimai).

35.5.2. Dievas myli linksmą davėją. Kas Dievo – Dievui, kas ciesausia – ciesaui (Pinigai ir Biblija, valstybė, teisingumas, konstitucija, demokratija, valdžia ir moralė, pilietinė bendruomenė). Ar krikščioniška sakyti: nori taikos – ruoškis karui? (Taikos išsaugojimas, pilietinis įsipareigojimas, taikdarystė, patriotizmas ir Katalikų Bažnyčia). Kodėl krikščionys gina laisvę ir žmonių teises? (Krikščionis – pilietinės visuomenės narys, pilietinė atsakomybė, krikščionio vaidmuo politikoje). Kokia žinia aš turėčiau dalintis su kitais? (Socialinė žiniasklaida, socialiniai tinklai, etika ir atsakomybė).

36. Mokymo(si) turinys. IV gimnazijos klasė.

36.1. Šventojo Rašto pažinimas.

36.1.1. Biblijos interpretacija. Ar Biblija tik literatūra? (Literatūrinis Biblijos kontekstas, literatūriniai Biblijos žanrai, formos, formuluotės, Biblijos kalbos ir raštas senovės Artimuosiuose Rytuose, Biblijos tekstas – perdavimas ir saugojimas, Biblijos perrašinėtojai, vertimai, redakcijos). Kas buvo pradžioje? (Pradžioje Dievas sukūrė...; pradžioje buvo Žodis...; žodžio svarba, pasaulio

kūrimo mitai, sakmės, pasakojimai). Kaip interpretuoti Bibliją? (Biblijos tekstų literatūrinė, istorinė analizė, dvasinė prasmė, mokslo ir tikėjimo sąsajos).

36.1.2. Bibliniai įvaizdžiai ir motyvai. Ar turi Biblija ką pasakyti šiandienos žmogui? (Šventojo Rašto turinys ir vienovė, bibliniai simboliai dailėje ir literatūroje). Ar stebuklai tikrai vyksta? (Kristaus stebuklai: tarė ir atsirado, tarė ir pasveiko; literatūriniai kontekstai). Kaip Biblija įkvepia kūrėjus? (Meilė, troškimai, neapykanta, pavydas Biblijos tekstuose, literatūroje, mene).

36.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

36.2.1. Būties klausimai. Viešpats yra arti, ko man nerimauti? Kas yra žmogus? (Žmogaus kilnumas ir trapumas, filosofijos ir religijų požiūriai į žmogų). Būti ar nebūti? (Žmogaus gyvenimo tikslas, būties klausimai, vertybės ir prioritetai, prasmė filosofijos ir literatūros kūrinuose). Ar skausmas gali būti palaimintas? (Žmogus gyvenimo sunkumų, kančios akivaizdoje Biblijos (Pranašų literatūra, Psalmės, Išminties knygos) ir literatūros tekstuose). Kodėl dėkojimas yra nuolatinė krikščionio laikysena? (Sąžinė, laisva valia, dorybės ir ydos, malda). Kokia akimirkos vertė? (Amžinybė ir laikinumas, laiko samprata: laiko perteklius ir stoka, skubėjimas ir laisvalaikis, smagumas ir nuobodulys; chronos ir kairos – laiko įprasminimas įvairiais gyvenimo tarpsniais, šventės prasmė, literatūriniai kontekstai). Kas svarbiau – idėja ar žmogus? (Bendruomenės samprata ir reikšmė, pasirinkimas tarp asmens ir visuotinio gėrio istoriniuose įvykiuose, literatūriniuose ir filosofiniuose kontekstuose).

36.3. Bažnyčia ir liturgija.

36.3.1. Esu pakviestas švęsti džiugiai. Ar gali būti krikščioniškas rokas? Kokia muzika tinka bažnyčioje? (Bažnytinė muzika, liturginė ir ne liturginė muzika, jos paskirtis, autoriai, popiežiaus Jono Pauliaus II Laiškas menininkams). Ar galima per Šv. Mišias šokti? (Bažnyčios tėvai apie maldą šokiu, liturgija ir skirtingos kultūros). Ar galiu nusenūsti per pamokslą? (Šv. Mišių istorija, prasmė, liturgija, sąmoningas dalyvavimas joje).

36.3.2. Mūsų sprendimai įrašomi danguje. Ar galima atšaukti tai, kas neatšaukiama? (Priesaika, ištikimybė, sakramentų charakteris, menininkų raiška). Ar galima atlikti išpažintį internetu? (Sakramentų integralumas, sakramentinė išpažintis, Dievo gailestingumas). Ar sakramentams reikia „programinės įrangos“ atnaujinimų? (Sąmoningas ir reguliarus sakramentų priėmimas, jaunimo vieta ir paskirtis Bažnyčioje).

36.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

36.4.1. Jūs būsite mano liudytojai. Kuo skiriasi liudytojas nuo liudininko? (Tikėjimo liudytojai, katalikų persekiojimai pasaulyje; pasirinktinai: Šv. Paulius Mikis ir jo draugai, tikėjimo liudytojai sovietinio režimo ir persekiojimų laikotarpiu ir kt.) Kodėl šiandien dar esu krikščionis? (Pasirinkto teksto analizė: A. Maceina, H. U. von Balthasaras, K. Rahneris, J. Ratzingeris, Ch. Busta., Tomáš Halík ir kt.). Ar galima etika be Dievo? (Moraliniai apsisprendimai, Dekalogo aktualumas).

36.5. Asmuo ir moralė.

36.5.1. Esame Dievo paveikslas ir panašumas. Ką reiškia tai, jog esam sukurti „pagal Dievo paveikslą ir panašumą“? (Pasakojimai apie žmogaus sukūrimą, žmogaus ir kitų gyvų būtybių skirtumai, asmens kūnas ir dvasinė siela, žmogaus lytiškumo prasmė, žmogaus laisva valia, protas). Ar šiais laikais įmanoma meilė, kuri niekada nesibaigia? (Meilės vaizdiniai Biblijoje (Himnas meilei, Giesmių giesmė, šventojo apaštalo Jono laišakai) ir literatūroje, pamaldumas Švč. Jėzaus Širdžiai, Švč. Mergelės Marijos Širdžiai). Ar gali mylėti negerbdamas? (Tėvų ir vaikų, žmonos ir vyro tarpusavio santykiai; ketvirtas, šeštas, aštuntas Dievo įsakymai, bibliniai tekstai (Mt 19,6, Mk 10,8, 1 Kor 6,16, Ef 5,31), Bažnyčios tėvų, mokytojų, šventųjų (pal. Jurgis Matulaitis, Šv. Augustinas) ir literatūros tekstai apie šeimą, tarpusavio santykius). Ar skaistumas tik šventiesiems? (Šventųjų skaistumo pavyzdžiai, susivaldymo dorybė asmenų meilės ryšiuose, bendravimas ir draugystė su kitos lyties asmeniu). Kodėl sakoma, jog šeima – gyvybės lopšys, Tautos, Bažnyčios ir valstybės pagrindas? (Santuoka – šeimos tvarumo pamatas, Santuokos sakramento prigimtis ir tikslai, šeimai kylantys iššūkiai globaliame pasaulyje, enciklika „Amoris laetitia“). Ką reiškia susilaukti vaikų pagal Dievo valią? (Vaisingumas, vaikai – Dievo dovana, vaikų apsauga, teisės ir pareigos, įvaikinimas, tėvo ir motinos vaidmuo).

36.5.2. Gerovė ir teisingumas visiems. Kodėl pirkti brangius batus yra ekonomiškiau?

(Vartotojiškumas, tvarumas, taupumas, saikingumas). Kas yra socialiai atsakinga krikščionių veikla? (Globali pagalba, darbais parodytas tikėjimas, karitatyvinių organizacijų ir vienuolių pavyzdžiai). Kodėl verta kurti ateitį, kurioje būtų priimamas kiekvienas? (Bendrasis gėris, asmens orumas, solidarumas, subsidiarumas). Ar reikia dirbti nemokamai? (Darbo vertė, etika, karjera, profesija, savanorystė, vergovė, gerovės sąlygos). Ar krikščionys turi papildomus plaučius ir vandenynus? (Kūrinijos Evangelija, ekologinis atsivertimas, Enciklika „Laudato si“ apie rūpinimąsi bendraisiais namais). Kam esu tinkamiausias, kur ir kieno esu kviečiamas? (Pašaukimas gyvenimui, dvasinis pašaukimas, misijos).

VI SKYRIUS

MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMAS

37. Dorinio ugdymo (etikos ir tikybos) dalykų mokymosi pasiekimai vertinami ir fiksuojami mokyklos nustatyta tvarka. Vertinant dorinio ugdymo mokymosi rezultatus, svarbu susitarti dėl aiškių vertinimo kriterijų, kurie turi būti žinomi ir mokiniams, ir jų tėvams. Kriterijai turėtų būti vienodi vertinant abiejų dalykų – tiek etikos, tiek tikybos – mokymosi rezultatus, atitinkantys Programoje aprašytus pasiekimų lygius kiekvienam koncentrui.

38. Mokinių vertinimas turi būti suvokiamas kaip pagalba mokiniui sėkmingai mokytis, tobulėti ir bręsti. Vertinimas yra nuolatinis mokinio mokymosi patirties – pasiekimų, daromos pažangos – stebėjimo, kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas. Remiantis vertinimo rezultatais numatoma mokymosi perspektyva, individualizuojamas ugdymo procesas. Vertinama tik tai, ko mokiniai buvo mokomi. Pateikiant vertinimo informaciją akcentuojama ne klaidos ar nesėkmės, o tai, kokią pažangą padarė mokinys. Būtina gerbti mokinio pasaulėžiūrą, nuomonių įvairovę, tai neturi būti sudedamoji vertinimo dalis.

39. Pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai: 1 – slenkstinis, 2 – patenkinamas, 3 – pagrindinis, 4 – aukštesnysis. Jie skatins mokinius siekti aukštesnių pasiekimų, padės į(si)vertinti jų mokymosi pasiekimus ir daromą pažangą, ypač baigus tam tikrą etapą, pamokų ciklą ir pan. Pamokoje ar kitoje kasdieninėje ugdymojoje veikloje mokinių pasiekimai vertinami stebint, kaip atliktos užduotys ar kitos ugdomosios veiklos rezultatai atitinka nustatytus kriterijus.

40. Aprašant pasiekimų lygių požymius naudojamos šios mokinių gebėjimų augimą rodančios skalės ir sąvokos:

40.1. savarankiškumo:

40.1.1. padedamas – užduotis atlieka atsakydamas į nukreipiamuosius klausimus, kai procesą moderuoja ir jame dalyvauja mokytojas;

40.1.2. naudodamasis netiesiogine pagalba – atlieka užduotį vadovaudamasis specialiai parengtais modeliais, pagal pateiktą pavyzdį ir pan.;

40.1.3. konsultuodamasis – įvardija pasitaikančias kliūtis ir jas įveikia, tikslingai klausdamas ar prašydamas konkretaus patarimo;

40.1.4. savarankiškai – užduotis atlieka iki galo, susidūręs su kliūtimis, randa būdų jas įveikti;

40.2. sudėtingumo:

40.2.1. mokinys temos analizę pradeda nuo išorinių dalykų stebėjimo, konkretaus objekto, jo požymių apibrėžimo, atlieka užduotis vadovaudamasis parengtais konstruktais;

40.2.2. mokinys temos analizėje naudoja savirefleksiją ir savimonės turinį išreiškia jį įkomponuodamas į temos kontekstą bei kasdienybės įvykius, kritiškai vertina, pagal pateiktą grafinių modelių;

40.2.3. mokinys temos analizėje savirefleksiją ir jos išraišką perkelia į įvairius kontekstus, kritiškai vertina, išauga abstrakcijos lygmuo;

40.3. konteksto:

40.3.1 mokinys analizuoja pakankamai siaurą teminį kontekstą;

40.3.2. mokinys plečia kontekstą į kitas sritis, įtraukia savęs refleksiją šiame kontekste, naudoja kitas pažinimo sritis;

40.3.3. mokinys išplečia kontekstą į kitas sritis (literatūra, kinas, istorija, psichologija, kasdienybės įvykiai ir pan.), išauga abstrakcijos lygmuo (aukštesnysis lygis).

41. Pradinio ugdymo programoje dorinio ugdymo pamokose mokinių pasiekimai aprašomi trumpais komentarais, aprašais. Pažymiai (balai) arba jų pakaitalai – ženklai, simboliai – nevartojami. Vertinimo būdai ir metodai turi atitikti vaiko raidos ypatumus, individualius intelekto, emocijų, valios, charakterio ir kt. ypatumus bei ugdymo tikslus ir mokymo(si) turinį.

42. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programoje dorinio ugdymo pamokose rekomenduojama mokinių pasiekimus vertinti pasirenkamais pažangos fiksavimo būdais: pažymiais, „įskaityta“, „neįskaityta“, kaupiamuoju vertinimu, pažangos stebėjimo ir vertinimo aplanku ir pan. Pasiekimų lygiai siejami su mokinio pasiekimų įvertinimu pažymiais (jeigu šiuo būdu yra fiksuojama mokinio daroma pažanga): slenkstinis lygis (1) – 4, patenkinamas lygis (2)– 5–6, pagrindinis lygis (3) – 7–8, aukštesnysis lygis (4) – 9–10. III ar (ir) IV gimnazijos klasėse mokiniai gali pasirinkti rengti brandos darbą.

VII SKYRIUS
MOKINIŲ PASIEKIMŲ LYGIŲ POŽYMAI PAGAL PASIEKIMŲ SRITIS

43. Lentelėse kiekvienam klasių koncentru pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai: slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis. Pasiekimų lygių požymių lentelėse raidės ir skaičių junginyje (pavyzdžiui, A1.3) raide žymima pasiekimų sritis (A), pirmu skaičiumi (1) nurodomas pasiekimas, o antru skaičiumi (3) – pasiekimų lygis.

44. Pasiekimų lygių požymiai. 1–2 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Atsakydamas į nukreipiamuosius klausimus išskiria Bibliją iš kitų knygų (A1.1).	Savarankiškai skiria Bibliją nuo kitų knygų, įvardija 1–2 skirtumus ir panašumus (A1.2).	Išskirdamas Bibliją kaip ypatingą knygą, paaiškina skirtumus ir panašumus su kitomis knygomis, nurodo Biblijos Autorių ir autorius (A1.3).	Įvardija Bibliją kaip Dievo žodį, moka klausytis ir išgirsti jį (A1.4).
Dėmesingai klausosi paprasčiausio Biblijos teksto, pavieniais žodžiais pasako teksto esmę (A2.1).	Klausydamas Biblijos teksto, rišlias sakiniais papasakoja jo turinį, padedamas aptaria atskleistas vertybes, susijusias su artimiausiu jam pažįstamu kontekstu (A2.2).	Skaitydamas Biblijos tekstą, suformuluoja teksto temą, aptaria atskleistas vertybes, susijusias su artimiausiu jam pažįstamu kontekstu (A2.3).	Lygindamas evangelijų tekstus, pastebi neatitinkančias detales, remdamasis skirtingų evangelistų tekstais, kūrybiškai pristato pasakojimą apie Jėzų (A2.4).
Padedamas įvardija pirmųjų tėvų vardus ir medžio, nuo kurio Dievas draudė valgyti vaisius, pavadinimą (A3.1).	Susipažinęs su žmogaus nusigręžimo nuo Dievo istorija, kūrybiškai ją papasakoja (A3.2).	Papasakoja apie žmogaus nusigręžimą nuo Dievo ir įvardija Dievo Išganymo pažadą (A3.3).	Įvardija Dievo pažadą atsiųsti Gelbėtoją ir atpažįsta jį Jėzaus asmenyje. Pasakoja Jėzaus gimimo istoriją (A3.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Padedamas pasakoja Jėzaus gimimo ir Prisikėlimo istorijas (B1.1).	Įvairiais būdais (žodžiu, piešiniu) perteikia savo supratimą apie Jėzaus gimimo ir prisikėlimo įvykius (B1.2).	Paaiškina Šv. Kalėdų ir Šv. Velykų prasmę (B1.3).	Paaiškina kelis Jėzaus gimimo ir prisikėlimo įvykių simbolius (B1.4).
Atpažįsta Dievo ir žmogaus kūriniais (B2.1).	Nurodo skirtumus tarp Dievo ir žmogaus kūrinijų (B2.2).	Pateikia Dievo kūrinijų pavyzdžių ir apibūdina, koks yra Dievas (B2.3).	Pagal pateiktus kriterijus sukuria ir palygina savo kūrinį su Dievo kūriniais, nurodo skirtumus (B2.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Padedamas įvardija penkis pojūčius, kuriais Dievas suteikė galimybę pažinti Jo sukurtą pasaulį (B3.1).	Įvardija penkis pojūčius, kuriais Dievas suteikė galimybę pažinti Jo sukurtą pasaulį, ir padedamas pateikia pavyzdžių, kad ne viską galime pažinti penkiais pojūčiais (B3.2).	Tyrinėja Dievo sukurtą pasaulį ir paaiškina tikėjimo vaidmenį pasaulio ir Dievo pažinime (B3.3).	Paaškina, kodėl tik žmogus gali pažinti Dievą ir Dievo sukurtą pasaulį (B3.4).
Parodo, kad Dievas mus sukūrė skirtingus, su skirtingomis dovanomis (B4.1).	Padedamas nusako, kaip žmonių skirtumai gali tapti praturtinančiomis dovanomis (B4.2).	Paaškina, kaip žmonių skirtumai gali tapti praturtinančiomis dovanomis, įvardija savo ir kitų žmonių teigiamas savybes (B4.3).	Kuria pagarbaus bendravimo taisykles, paaiškina pagarbos kitam žmogui pagrindą (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Paaškina, kas yra „bendruomenė“, savarankiškai nurodo bendruomenes, kurioms priklauso (šeima, klasė, mokykla, Bažnyčia) (C1.1).	Paaškina bendruomenės reikšmę kiekvienam žmogui, padedamas įvardija tikros bendruomenės bruožus (C1.2).	Skiria sąvokas „bažnyčia“ ir „Bažnyčia“ (C1.3).	Siūlo idėjas kaip pagerinti Bažnyčios bendruomenės gyvenimą, kad joje visi gerai jaustųsi (C1.4).
Išskiria bažnyčią iš kitų pastatų, svarsto, koks yra tinkamas elgesys bažnyčioje (C2.1).	Įvardija išorinius bažnyčios požymius ir ženklus, padedamas nurodo tinkamą elgesį bažnyčioje (C2.2).	Paaškina, kodėl bažnyčia yra sakralus pastatas ir įvardija tinkamo elgesio priežastis (C2.3).	Atpažįsta pagrindinius bažnyčioje esančius daiktus ir simbolius, tinkamai elgiasi bažnyčioje (C2.4).
Padedamas papasakoja savo vardo gavimo istoriją (C3.1).	Vardo gavimo istoriją sieja su Krikšto sakramentu (C3.2).	Papasakoja, kaip tampama krikščioniu (C3.3).	Paaškina, kodėl Jėzaus vardas yra svarbiausias, kokia yra žodžio „krikščionis“ reikšmė (C3.4).
4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas (D)			
Padedamas paaiškina, kas yra malda (D1.1).	Savarankiškai paaiškina kas yra malda, suformuluoja maldą savais žodžiais (D1.2).	Maldos formose atpažįsta kasdienio komunikavimo patirtis (D1.3).	Sukuria įvairių maldos formų pavyzdžių, kūrybiškai pristato savo maldos kampelį (D1.4).
Nurimsta ir tyloje įsiklauso į aplinkos garsus (D2.1).	Tyloje klauso Šventojo Rašto teksto ir atlieka vaizduotės pratimą (D2.2).	Savais žodžiais meldžiasi tyloje (D2.3).	Dalinasi tylos ir maldos patirtimi (D2.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Paaškina, kas yra draugas ir kaip galima susidraugauti su kitu (D3.1).	Įvardija tikro draugo savybes, jomis remdamasis Jėzų ir šventuosius pristato kaip draugus (D3.2).	Paaškina, kaip galima susidraugauti su Jėzumi ir šventaisiais (D3.3).	Nurodo skirtumą tarp gero ir švento, iliustruoja pavyzdžiais (D3.4).
5. Asmuo ir moralė (E)			
Pasinaudodamas nukreipiamaisiais klausimais paaškina, kodėl gyvybė yra svarbi (E1.1).	Įrodo, kad gyvybė yra šventa ir neliečiama Dievo dovana (E1.2).	Nurodo, kodėl svarbu saugoti savo ir kitų gyvybę (E1.3).	Priima sprendimus, puoselėjančius sveikatą (E1.4).
Pagal duotus pavyzdžius išvardija savo gebėjimus (E2.1).	Palygina savo gebėjimus su kitų gyvų būtybių gebėjimais (E2.2).	Apibūdina žmogaus išskirtinumą, išvardija tik žmogui būdingus gebėjimus (E2.3).	Siūlo idėjas, kaip kūrybiškai gali panaudoti savo gebėjimus (E2.4).
Skiria teigiamus ir neigiamus žmogaus elgesio padarinius gamtai (E3.1).	Paaškina, kodėl reikia saugoti gamtą (E3.2).	Siūlo būdus, kaip jis pats gali prisidėti prie rūpinimosi Dievo sukurtu pasauliu (E3.3).	Su klasės draugais sukuria ir įgyvendina projektą, kaip kartu gali atsiliiepti į Dievo kvietimą rūpintis gamta (E3.4).
Pateikia kasdienių gerų darbų pavyzdžių, kuriuos gali atlikti patys (E4.1).	Kasdienius gerus darbus suskirsto į tuos, kuriuos galima padaryti rankomis, žodžiu, mintimis (E4.2).	Jėzaus darbų perspektyvoje įvertina savo gerus darbus (E4.3).	Dalyvauja gerumo akcijoje ir kūrybiškai pristato savo patirtį (E4.4).

45. Pasiekimų lygių požymiai pagal pasiekimų sritis 3–4 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Naudodamasis schema vardija du Biblijos formavimosi etapus (A1.1).	Atpažįsta ir įvardija antrojo Biblijos formavimosi etapo užrašymo būdus (A1.2).	Papasakoja apie Biblijos užrašymo būdus, paaškina jų privalumus ir trūkumus (A1.3).	Chronologiškai pristato Biblijos formavimosi istoriją nuo sakytinės tradicijos iki spausdinto teksto (A1.4).
Pagal pateiktą pavyzdį išvardija Šv. Rašto nuorodas (A2.1).	Padedamas pagal nuorodas suranda ir perskaito pateiktas Evangelijos ištraukas (A2.2).	Pagal Šventojo Rašto nuorodas suranda ir perskaito pateiktas Evangelijos ištraukas, siedamas jas su bibliiniu kontekstu (A2.3).	Užrašo perskaitytos Evangelijos ištraukos nuorodą (A2.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Įvardija vieno tikėjimo protėvio ir karaliaus istorijų pagrindinius veikėjus ir įvykius (A3.1).	Chronologiškai pristato tikėjimo protėvius ir karalius (A3.2).	Apibūdina pateiktų Biblijos veikėjų charakterio bruožus ir jų misiją (A3.3).	Sukuria pasirinkto tikėjimo protėvio ar karaliaus portretą arba jo istorijos siužetą (A3.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B).			
Paaikškina, kad Jėzus ne tik žmogus, bet ir Dievas (B1.1).	Jėzų lygina su kitais žmonėmis, nurodo panašumus ir skirtumus (B1.2).	Išskiria Jėzaus žmogiškumo ir dieviškumo bruožus (B1.3).	Pagal pateiktą šabloną sukuria Jėzaus tapatybės kortelę (B1.4).
Keliais sakiniais pasako, ką apie visatos sukūrimą sako mokslas ir tikėjimas (B2.1).	Naudodamasis skaitmeniniais ištekliais tyrinėja mokslo ir tikėjimo teiginius apie visatos atsiradimą (B2.2).	Konsultuodamasis daro išvadas, kaip mokslas ir tikėjimas papildo vienas kitą (B2.3).	Savarankiškai daro išvadas, kaip mokslas ir tikėjimas papildo vienas kitą, kūrybiškai jas pristato (B2.4).
Papasakoja, kuo jį žavi jo tikėjimas (B3.1).	Nurodo priežastis, kodėl vieni žmonės tiki į Dievą, o kiti netiki (B3.2).	Aptaria tikėjimo Dievu vaidmenį savo gyvenime ir pateikia tikėjimo pavyzdžių (B3.3).	Sudaro sąrašą tikėjimo teiginių, kuriuos pristatytų netikinčiam draugui (B3.4).
Nukreipiamųjų klausimų padedamas pastebi įvairių religijų maldos namų skirtumus (B4.1).	Atpažįsta religijų skiriamuosius ženklus (pavadinimas, simbolis, Dievo vardas, šventoji knyga) (B4.2).	Paaikškina, kaip žmonių tikėjimo ir kultūrų skirtumai gali tapti praturtinančiomis dovanomis (B4.3).	Siūlo būdus, kaip krikščionys gali bendrauti su kitų religijų išpažinėjais (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Padedamas nurodo, kad Šv. Mišios yra švenčiančios ir tikėjimą išpažįstančios bendruomenės gyvenimo centras (C1.1).	Savarankiškai paaikškina, kodėl Šv. Mišios yra švenčiančios ir tikėjimą išpažįstančios bendruomenės gyvenimo centras (C1.2).	Pagrindžia Eucharistijos ir tikėjimo svarbą bendruomenės gyvenime (C1.3).	Paaikškina pagrindines Šv. Mišių dalis. Įvardija būdus, kaip gali aktyviau dalyvauti Šv. Mišiose (C1.4).
Remdamasis pavyzdžiais išvardija liturgijoje naudojamas spalvas ir pagrindinius simbolius (C2.1).	Savarankiškai išvardija liturgijoje naudojamas spalvas ir pagrindinius simbolius (C2.2).	Apibūdina liturgijoje naudojamų spalvų reikšmę ir prasmę (C2.3).	Savarankiškai atpažįsta liturginius laikotarpius pagal spalvas (C2.4).
Naudodamasis pagalbine medžiaga apibūdina sąvokų „sakramentas“ ir „Dievo malonė“ reikšmes (C3.1).	Išvardija sakramentų pavadinimus ir jų įsteigėją (C3.2).	Klasifikuoja sakramentus pagal duotus požymius (C3.3).	Susieja sakramentus su Jėzaus gyvenimo įvykiais (C3.4).
4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas (D)			

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Savarankiškai nusako, kas yra malda, kokia jos paskirtis (D1.1).	Išskiria maldos formas ir būdus (D1.2).	Paaškina ir pavaizduoja pagrindines maldos laikysenas (D1.3).	Sukuria savo maldą (D1.4).
Pasinaudodamas nukreipiamaisiais klausimais atpažįsta įvairius trukdžius savo gyvenime ir tikėjimo praktikoje (D2.2).	Savarankiškai atpažįsta įvairius trukdžius savo tikėjimo praktikoje, ieško būdų tikėjimo trukdžiams įveikti (D2.2).	Pasako, kas padeda žmogui dvasiškai augti (D2.3).	Sudaro žmogaus, besirūpinančio dvasiniu augimu, dienotvarkę (D2.4).
Naudodamasis pagalbine medžiaga įvardija kelis svarbiausius Mergelės Marijos gyvenimo įvykius (D3.1).	Savarankiškai papasakoja Mergelės Marijos gyvenimo įvykius, chronologiškai juos sudėlioja (D3.2).	Paaškina, kodėl Mergelė Marija yra ypatingas asmuo žmonijos istorijoje (D3.3).	Analizuoja maldą „Sveika Marija“ ir atpažįsta joje svarbiausius Švenčiausios Mergelės Marijos vaidmenis Išganymo istorijoje (D3.4).
5. Asmuo ir moralė (E)			
Išvardija būdus, kaip Dievas mumis rūpinasi per artimuosius (E1.1).	Pateikia pavyzdžių, kaip mes galime atsiliesti į Dievo kvietimą rūpintis kitais (E1.2).	Atpažįsta Dievo rūpestį žmogumi Biblijos tekste (E1.3).	Atpažįsta Dievo rūpestį žmogumi Biblijos tekstuose ir gyvenimo situacijose (E1.4).
Išvardija penkis kūno pojūčius kaip galimybę pažinti pasaulį (E2.1).	Pateikia pavyzdžių, ką skirtingais pojūčiais galime pažinti (E2.2).	Tyrinėdamas pasaulį atpažįsta žmogui Dievo suteiktas galias pasaulį pažinti, jas įvardija ir paaškina (E2.3).	Sukuria padėkos maldą Dievui už galimybę pažinti pasaulį (E2.4).
Pateikia pagarbaus elgesio su jį supančia aplinka pavyzdžių (E3.1).	Įvardija priežastis, kodėl svarbu pagarbiai elgtis gamtoje ir su gyvūnais (E3.2).	Apibūdina netinkamo elgesio gamtoje ir su gyvūnais pasekmes žmogui (E3.3).	Paaškina, sąvoką „saikingumas“ ir pateikia saikingo gyvenimo pavyzdžių (E3.4).
Atpažįsta kitų žmonių poreikius (E4.1).	Siūlo būdus, kaip atliepti kitų žmonių poreikius (E4.2).	Siūlo būdus, kaip atliepti kitų žmonių poreikius, vadovaujantis Aukso taisykle ir Didžiuoju Dievo Įsakymu (E4.3).	Analizuoja pateiktas problemines situacijas ir paaškina, kaip jose taikytų Aukso taisyklę ir Didįjį Dievo įsakymą (E4.4).

46. Pasiekimų lygių požymiai. 5–6 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Naudodamasis pagalbine medžiaga savais žodžiais paaiškina sąvokas „Biblija“, „kanonas“, „Geroji Naujiena“ (A1.1).	Naudodamasis pagalbine medžiaga apibrėžia sąvokas „Biblija“, „kanonas“, „Geroji Naujiena“, pagal duotus požymius klasifikuoja Senojo Testamento ir Naujojo Testamento tekstus (A1.2).	Klasifikuoja Senojo Testamento ir Naujojo Testamento tekstus, atpažįsta teksto žanrą (A1.3).	Klasifikuoja Senojo Testamento ir Naujojo Testamento tekstus, atpažįsta teksto žanrą, apibūdina kontekstą (A1.4).
Remdamasis gerai žinomu bibliiniu kontekstu, nurodo, kad Biblija yra svarbus kultūrinis paveldas (A2.1).	Remdamasis nesudėtingu bibliiniu kontekstu paaiškina Biblijos kultūrinio paveldo svarbą, nurodytuose tekstuose atpažįsta pamokymus (A2.2).	Remdamasis sudėtingesniu bibliiniu kontekstu apibendrina Biblijos kultūrinio paveldo svarbą, atpažintus pamokymus paaiškina (A2.3).	Remdamasis nauju bibliiniu kontekstu vertina Biblijos kultūrinio paveldo svarbą, Biblijos pamokymus sieja su gyvenimu ir asmenine patirtimi, juos interpretuoja kaip literatūros ir kaip tikėjimo tekstus (A2.4).
Pasitardamas su mokytoju pasako ir bendrais bruožais apibūdina lyginamų bibliinių istorijų panašumus ir skirtumus (A3.1).	Pasako ir apibūdina lyginamų bibliinių istorijų panašumus ir skirtumus (A3.2).	Pasako, apibūdina ir paaiškina lyginamų bibliinių istorijų panašumus ir skirtumus, interpretuoja Biblijos istorijas, atpažįsta, kaip Dievas veikia istorijoje (A3.3).	Kūrybiškai pristato lyginamų bibliinių istorijų panašumus ir skirtumus, interpretuoja Biblijos istorijas, paaiškina, kaip Dievas veikia istorijoje ir susieja su gyvenimo aktualijomis (A3.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Konsultuojamas ir naudodamasis tinkama įvairių interneto šaltinių informacija apie Jėzaus Asmenį, bando vartoti naujus žodžius (B1.1).	Randa reikiamos informacijos įvairiuose interneto ir spausdintuose šaltiniuose apie Jėzaus Asmenį ir misiją, bando aiškintis nežinomų žodžių reikšmes ir mokosi juos vartoti (B1.2).	Tikslingai ieško informacijos apie Jėzaus Asmenį ir misiją įvairiuose šaltiniuose (B1.3).	Randa reikiamos informacijos įvairiuose šaltiniuose apie Jėzaus Asmenį ir misiją. Skiria faktą ir nuomonę, svarbią ir nesvarbią informaciją. Sąmoningai plečia žodyną, išsiaiškina nežinomų žodžių reikšmes ir išmoksta juos tikslingai vartoti pagal kontekstą (B1.4).
Nukreipiamųjų klausimų padedamas nurodo, kad Dievas yra	Apibūdina Dievo buvimą Trejybe, išvardija Švenčiausios Trejybės	Apibūdina ir paaiškina Dievo buvimą Trejybe, nurodo	Apibūdina ir paaiškina Dievo Trejybės esmę, Švenčiausios Trejybės pagarbinimo maldą,

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Trejbė, išvardija Švenčiausios Trejbės asmenis (B2.1).	asmenis, komentuoja Švenčiausios Trejbės pagarbinimo maldą (B2.2).	Švenčiausios Trejbės asmenų požymius (B2.3).	sugretina Švenčiausios Trejbės asmenų požymius, juos iliustruoja pavyzdžiais ir meno kūriniais, Švenčiausios Trejbės Asmenų santykį taiko savo santykiuose su kitais (B2.4).
Naudodamasis savo patirtimi įvairiais būdais pasakoja, apibūdina ir paaiškina savo supratimą apie bendrystę (B3.1).	Įvairiais būdais (simboliais, tekstu, piešiniu, schema) pasakoja, apibūdina ir fragmentiškai aiškina apie Dievo ir žmogaus bendrystę, tikėjimą nusako kaip santykį tarp asmens ir Asmens (B3.2).	Nuosekliai aiškina apie Dievo ir žmogaus bendrystę, nurodo stiprinimo būdus, tikėjimą apibūdina kaip santykį tarp asmens ir Asmens (B3.3).	Įvairiais būdais (simboliais, tekstu, piešiniu, schema) pasakoja, apibūdina ir nuosekliai aiškina apie Dievo ir žmogaus bendrystę, pakomentuoja stiprinimo būdus, tikėjimą paaiškina kaip santykį tarp asmens ir Asmens, pripažįsta ir vertina jo svarbą, pateikia Šventojo Rašto pavyzdžių (B3.4).
Išvardija didžiąsias pasaulio religijas, žino jų simbolius (B4.1).	Apibūdina didžiąsias pasaulio religijas, paaiškina simbolius, supranta sąvokas „politeizmas“, „monoteizmas“ (B4.2).	Klasifikuoja monoteistines ir politeistines religijas, nurodo keletą skirtumų ir panašumų (B4.3).	Klasifikuoja monoteistines ir politeistines religijas, paaiškina jų skirtumus ir panašumus, lygina kitų didžiųjų religijų pagrindinius tikėjimo principus su krikščionių tikėjimu (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Savais žodžiais apibūdina žodžių „apaštalas“ ir „misija“ prasmę bei tinkamai juos vartoja gerai žinomame kontekste (C1.1).	Įvardija žodžių „apaštalas“ „misija“ prasmę, pateikia pavyzdžių, tinkamai juos vartoja nesudėtingame kontekste, apibūdina, kas yra keliaujanti Dievo tauta (C1.2).	Paaiškina, kas yra keliaujanti Dievo tauta, nurodo Bažnyčios atsiradimo ir augimo bruožus (C1.3).	Gretina žodžių „apaštalas“ „misija“ prasmę, pateikia pavyzdžių, tinkamai juos vartoja naujame kontekste, paaiškina, kas yra keliaujanti Dievo tauta, apibūdina Bažnyčios atsiradimo ir augimo bruožus, pristato Bažnyčią kaip tarnaujančią bendruomenę, kurioje

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
			veikia įvairios karitatyvinės organizacijos (C1.4).
Naudodamasis schema atpažįsta liturginius laikotarpius ir šventes (C2.1).	Apibūdina svarbiausius liturginius laikotarpius ir šventes (C2.2).	Apibūdina ir paaiškina svarbiausių liturginių laikotarpių ir švenčių praktiką ir prasmę (C2.3).	Palygina ir kūrybiškai pristato liturginių laikotarpių ir švenčių praktiką, prasmę, skirtumus ir panašumus (C2.4).
Išvardija visus sakramentus ir su pagalba paaiškina jų prasmę, apmąsto savo elgesį ir santykį su tikėjimo bendruomene (C3.1).	Grupuoja sakramentus, atpažįsta sakramentų regimus ženklus ir per juos gaunamas malones, apibūdina savo elgesį ir santykį su tikėjimo bendruomene (C3.2).	Apibūdina sakramentų grupes ir per juos gaunamas malones (C3.3).	Naudodamasis įvairiais informacijos šaltiniais kūrybiškai perteikia sakramentų regimus ženklus ir per juos gaunamas malones, vertina bendruomenės svarbą (C3.4).
4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas (D)			
Pristato maldos svarbą, iliustruoja pavyzdžiais iš Šv. Rašto (D1.1).	Pristato maldos svarbą asmens ir bendruomenės gyvenime, iliustruoja pavyzdžiais iš Šv. Rašto, sieja su realiu gyvenimo kontekstu (D1.2).	Vertina maldą, sieja ją su realiu gyvenimo kontekstu (D1.3).	Vertina maldą, jos vertę iliustruoja pavyzdžiais iš Šv. Rašto ir asmeninio gyvenimo, sieja su realiu gyvenimo kontekstu ir vadovaujasi maldos patirtimi kasdieniniame gyvenime (D1.4).
Paaiškina sąžinės sampratą. Iš savo asmeninės patirties pateikia pavyzdžių (D2.1).	Pakomentuoja pavyzdžius, kaip sąžinė sąlygoja žmogaus apsisprendimus. Išvardija 10 Dievo įsakymų (D2.2).	Remdamasis sąžine ir Dekalogu svarsto asmeninius veiksmus, nusako tikėjimo ir darbų vienovės svarbą (D2.3).	Remdamasis sąžine, Dekalogu ir Kalno pamokslu aktyviai dalyvauja diskusijose, išsako argumentais pagrįstą nuomonę, paaiškina tikėjimo ir darbų vienovės svarbą (D2.4).
Naudodamasis skaitmeniniais ištekliais nurodo vieną palaimintąjį arba šventąjį, apibūdina sąvokas „palaimintasis“, „šventasis“ (D3.1).	Įvardija keletą palaimintųjų ir šventųjų, paaiškina jų svarbą. Vartoja sąvokas „palaimintasis“ „šventasis“ (D3.2).	Pasakoja kelių palaimintųjų ar šventųjų gyvenimo istorijas ir įvertina jų reikšmę (kam?) (D3.3).	Savarankiškai surenka duomenis apie pasirinktą palaimintąjį ar šventąjį, kūrybiškai perteikia reikšmingiausius nuveiktus darbus ir svarbą asmeniniame ir Bažnyčios gyvenime. Palaimintųjų ar šventųjų

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
			gyvenimus sugretina su Jėzaus mokymu (D3.4).
5. Asmuo ir moralė (E)			
Įvardija žmonių žalingus įpročius ir elgseną, galimas pasekmes (E1.1).	Paaiškina veiksmo ir pasekmės ryšį, iliustruoja pavyzdžiais, padedamas padaro išvadas (E1.2).	Analizuoja veiksmo ir pasekmės ryšį, iliustruoja pavyzdžiais (E1.3).	Savarankiškai renka ir analizuoja veiksmo ir pasekmės ryšį iš įvairių šaltinių, juos apibendrina, nustato tendencijas ir paaiškina priežastis. Sukuria rekomendacijas tikrai laimei pasiekti ir gyvybei saugoti (E1.4).
Padedamas nukreipiamųjų klausimų nurodo, kas yra fizinė ir dvasinė sveikata (E2.1).	Nurodo, kas yra fizinė ir dvasinė sveikata, pateikia keletą pavyzdžių, kaip gali saugoti savo ir kitų sveikatą (E2.2).	Įvertina fizinės ir dvasinės sveikatos reikšmę dalyvaujant Dievo plane (E2.3).	Nurodo fizinės ir dvasinės sveikatos sąsajas ir sudaro fizinės ir dvasinės sveikatos stiprinimo planą, dalyvaujant Dievo plane. Reflektuoja (E2.4).
Savais žodžiais nurodo, sąsajas tarp tikėjimo ir atsakomybės už kūriniją (E3.1).	Įvardija sąsajas tarp tikėjimo ir atsakomybės už kūriniją, paaiškina Dievo ir žmogaus bendradarbiavimo svarbą išsaugant kūriniją (E3.2).	Paaiškina sąsajas tarp tikėjimo ir atsakomybės už kūriniją, pagrindžia Dievo ir žmogaus bendradarbiavimo svarbą išsaugant kūriniją (E3.3).	Inicijuoja diskusiją apie tikėjimo ir atsakomybės sąsajas, Dievo ir žmogaus bendradarbiavimo svarbą išsaugant kūriniją, žmogaus santykį su savimi, kitais ir aplinka. Pateikia strategijas, kaip galėtų būti saugoma kūrinija. Imasi iniciatyvos ir praktinės veiklos projektams kurti ir realizuoti (E3.4).
Naudodamasis pavyzdžiu atpažįsta gailestingumo veiksmus ir nuostatas. (E4.1).	Įvardija gailestingumo veiksmus ir nuostatas. Suranda gailestingumo pavyzdžių Šv. Rašte (E4.2).	Pagrindžia gailestingumo veiksmus ir nuostatas (E4.3).	Argumentuotai paaiškina gailestingumo darbų reikšmę, įvertina gailestingumo pavyzdžius Šventajame Rašte ir šventųjų gyvenimuose, pritaiko asmeniniame ir visuomenės gyvenime (E4.4).

47. Pasiekimų lygių požymiai. 7–8 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Konsultuodamasis paaiškina, kad Biblija turi literatūrinę ir dvasinę prasmę (A1.1).	Bendrais bruožais paaiškina, kuo skiriasi Biblijos dvasinė ir literatūrinė prasmės. Žino, kokiomis aplinkybėmis buvo užrašyta Biblija (A1.2).	Pavyzdžiais paaiškina žodines ir dvasines prasmes Biblijoje. Atpažįsta Biblijoje esančią istorinio konteksto kalbą (A1.3).	Pasirinktuose Biblijos tekstuose paaiškina žodines ir dvasines prasmes, jas interpretuoja istoriniame kontekste. Paaiškina, kaip Bibliją tyrinėja empiriniai mokslai ir teologija (A1.4).
Pagal struktūrinių elementų išskyrimo pavyzdį tekste atpažįsta pasakojimo žinią ir istorinį kontekstą (A2.1).	Tekste savarankiškai atpažįsta istorinį kontekstą ir paaiškina teksto žinios aktualumą (A2.2).	Bibliniame tekste atpažįsta tikėjimo žinią ir istorinį kontekstą, juos gretina, paaiškina sąsajas ir aktualumą (A2.3).	Lyginamuose tekstuose atpažįsta istorinius kontekstus, išskiria perteikiamą žinią ir kūrybiškai pristato (A2.4).
Naudodamasis Biblijos panorama išskiria kelis Biblijos chronologinius įvykius, vardus, vietas, simbolines kalbos pavyzdžius (A3.1).	Išskiria kelis Biblijos chronologinius įvykius, nurodo vardus, vietas, atpažįsta simbolinę kalbą (A3.2).	Chronologiškai išvardina svarbiausius įvykius, reikšmingus vardus ir vietas, atpažįsta simbolinę Biblijos kalbą (A3.3).	Savarankiškai nurodo chronologinių įvykių seką, joje kūrybiškai pateikia Išganymo istorijai svarbių asmenų ir vietovių pavyzdžius, interpretuoja simbolinę kalbą (A3.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Paaiškina svarbiausius Išganymo istorijos įvykius, Jėzaus Dieviškumą ir žmogiškumą, mirtį ir Prisikėlimą (B1.1).	Pateikia kelis Išganymo istorijos įvykius. Ieško atsakymų į pagrindinius Prisikėlimo ir Amžinojo gyvenimo klausimus (B1.2).	Prisikėlimo ir Amžinojo gyvenimo klausimus sieja su asmeniniu gyvenimu (B1.3).	Pristato Išganymo istoriją siedamas su asmens gyvenimu (B1.4).
Nurodo Šventąją Dvasią kaip Švenčiausios Trejybės asmenį (B2.1).	Atpažįsta Šventosios Dvasios veikimą per dovanas ir vaisius (B2.2).	Komentuoja, kaip Šventosios Dvasios dovanos ir vaisiai keičia žmogaus gyvenimą, pateikia pavyzdžių (B2.3).	Per Šventosios Dvasios veikimą pademonstruoja Švenčiausios Trejybės bendrystę (B2.4).
Naudodamasis pavyzdžiais atpažįsta Dievo veikimą asmeniniame gyvenime ir istoriniuose įvykiuose (B3.1).	Savarankiškai atpažįsta Dievo veikimą asmeniniame gyvenime ir istoriniuose įvykiuose (B3.2).	Atpažįsta Dievo veikimą asmeniniame gyvenime ir istorijoje, pateikia pavyzdžių (B3.3).	Kūrybiškai pateikia Dievo veikimo asmeniniame gyvenime ir istorijoje pavyzdžių, juos sieja su bibliniu pasakojimu (B3.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Skiria žodžių krikščionis ir katalikas reikšmes (B4.1).	Tyrinėdamas įvardija kelias krikščioniškas bažnyčias, atpažįsta jų pavadinimus (B4.2).	Apibūdina krikščioniškas bažnyčias, jų istorinį atsiradimą (B4.3).	Analizuoja krikščioniškų bažnyčių panašumus ir skirtumus (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Stebėdamas ir tyrinėdamas Bažnyčios gyvenimą atpažįsta Bažnyčios mokymo ir tarnavimo misiją (C1.1).	Per katalikiškų organizacijų ir bendruomenių veiklą atpažįsta Bažnyčios mokymo ir tarnavimo misiją (C1.2).	Apibūdina Bažnyčios mokymo ir tarnavimo misiją, duoda aktualių pavyzdžių (C1.3).	Paaikškina, kodėl ir kokiais moralės, etikos, socialinio gyvenimo klausimais pasisako Bažnyčia, pateikia pavyzdžių, kaip ji veikia (C1.4).
Pateikia pavyzdžių, kaip Bažnyčia švenčia tikėjimą liturgijoje: jį išpažįsta ir skelbia (C2.1).	Atpažįsta tikėjimo šventimo ir išpažinimo pavyzdžius (C2.2).	Paaikškina tikėjimo šventimą, atpažįsta liturgijos gestus ir pamaldumo raišką (C2.3).	Liturgijos gestus ir pamaldumo simbolius sieja su bibliiniais motyvais. Esant reikalui, dalyvauja liturgijos kūrimo procese (C2.4).
Naudodamasis nurodytais šaltiniais paaikškina vieno sakramento kilmę ir prasmę Bažnyčioje (C3.1).	Apibūdina sakramentų kilmę, savitumą, per juos gaunamas malones (C3.2).	Paaikškina, kokia yra sakramentų kilmė, kokiomis sąlygomis ir kas gali priimti sakramentus, kokios per juos gaunamos malonės (C3.3).	Analizuoja sakramentų kilmę ir nurodo teikėją. Paaikškina sakramentų naudą žmogui (C3.4).
4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas (D)			
Savarankiškai pasako, kas yra malda, kokia jos paskirtis (D1.1).	Išskiria maldos formas ir būdus (D1.2).	Paaikškina vidinės maldos savitumą ir būdus (D1.3).	Sukuria savo maldą (D1.4).
Atpažįsta tikėjimo augimą, kitimą (D2.1).	Atpažįsta tikėjimo augimą ir dvasinio gyvenimo priemones, kurios tam daro įtaką (D2.2).	Paaikškina dvasinio gyvenimo dinamiką ir jam reikalingas priemones (D2.3).	Sieja savo gyvenimą su pasaulimu dvasinei ugdymui ir taiko tam reikalingas priemones (D2.4).
Atpažįsta herojiškus tikėjimo pavyzdžius (D3.1).	Paaikškina herojiškų tikėjimo pavyzdžių šventumą. Nusako, kokia yra tikėjimo svarba ribinėse situacijose tautos istorijoje (D3.2).	Pasakoja tikėjimo herojų pavyzdžius. Diskutuoja apie tikėjimo reikšmę asmeniui ir tautai ribinėse situacijose (D3.3).	Atpažįsta tikėjimo herojų gyvenime atsiliepimą į pasaulimą šventumui. Apibūdina tikėjimo svarbą asmeniniame ir tautos gyvenime (D3.4).
5. Asmuo ir moralė (E)			
Su pagalba atpažįsta, kad žmogus pasaulyje gyvena iš meilės. Įvardija	Paaikškina žmogaus gyvybės vertę ir neliečiamumą, pripažįsta kiekvieno	Išsako ir argumentuoja savo poziciją gyvybės klausimais (E1.3).	Gyvybės neliečiamumą aiškina remdamasis tikėjimo postulatais.

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
pažeidžiamas žmonių grupės ir būtinybę jiems suteikti pagalbą (E1.1).	asmens orumą nepaisant socialinių grupių ir pan. (E1.2).		Ieško ir modeliuoja galimą pagalbą skirtingus poreikius turintiems asmenims (E1.4).
Su pagalba gyvybės saugojimą paaiškina kaip pagarbą sau ir kitam (E2.1).	Paaiškina, kodėl reikia gerbti ir rūpintis savo ir kitų gyvybe. Išvardija, kaip pasireiškia meilė santykiuose su kitais (E2.2).	Paaiškina žmogaus orumo reikšmę kuriant santykį su kitu (E2.3).	Analizuoja būdus, kaip saugoma kūno ir dvasios sveikata, savo ir kitų gyvybė. Sieja pagarbą gyvybei su artimo meile (E2.4).
Atpažįsta ekologines problemas (E3.1).	Ekologines problemas sieja su žmogaus veikla (E3.2).	Nusako ir analizuoja tikėjimo ryšį su ekologiniu atsivertimu (E3.3).	Generuoja idėjas, kuria veiksmų planą, kaip gali būti sprendžiamos ekologinės problemos tikėjimo perspektyvoje (E3.4).
Išvardija Bažnyčioje vykdomą socialinę veiklą (E4.1).	Išvardija socialinio Bažnyčios mokymo principus. Nurodo savanorystės svarbą (E4.2).	Paaiškina socialinio Bažnyčios mokymo principus. Apibūdina savanorystės bruožus (E4.3).	Suplanuoja savanoriškas veiklas remdamasis socialinio Bažnyčios mokymo principais (E4.4).

48. Pasiekimų lygių požymiai pagal pasiekimų sritis 9–10 ir I–II gimnazijos klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Padedamas nurodo Senojo ir Naujojo Testamentų skirtumus ir panašumus (A1.1).	Nurodo Senojo ir Naujojo Testamentų skirtumus ir panašumus, savais žodžiais apibūdina Šventojo Rašto reikšmę Bažnyčiai (A1.2).	Nurodo ir paaiškina Senojo ir Naujojo Testamentų skirtumus bei panašumus ir nusako Šventojo Rašto reikšmę Bažnyčiai ir mokslui (A1.3).	Nurodo ir paaiškina Senojo ir Naujojo Testamentų skirtumus bei panašumus, kūrybiškai įvairiais būdais perteikia Šventojo Rašto reikšmę Bažnyčiai, mokslui, asmeniniam gyvenimui (A1.4).
Savais žodžiais paaiškina, kaip pritaikyti Biblijos tekstus savo gyvenime. Pagal pateiktą pavyzdį apibūdina biblinės kultūros kontekstą (A2.1).	Analizuoja, kaip bibliniai tekstai daro įtaką asmeniniams ir visuomeniniams sprendimams, lygina biblinės kultūros kontekstą su šių dienų aktualijomis. Savo nuomonę iš dalies pagrindžia argumentais (A2.2).	Remdamasis biblinės kultūros kontekstu, vertina, kaip bibliniai tekstai daro įtaką asmeniniams ir visuomeniniams sprendimams, kelia probleminius klausimus, svarsto pateikdamas argumentus (A2.3).	Remdamasis biblinės kultūros kontekstu, literatūriniais kūriniais kūrybiškai interpretuoja, kaip bibliniai tekstai daro įtaką asmeniniams ir visuomeniniams sprendimams, diskusijose kelia probleminius klausimus, svarsto,

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
			pateikdamas argumentus. Įvairiais aspektais aptaria pasirinktą problemą ar klausimą (A2.4).
Savo aplinkoje atpažįsta biblinius simbolius, vardus ir reiškinius, paaiškina jų reikšmę (A3.1).	Savo aplinkoje atpažįsta biblinius simbolius, vardus ir reiškinius, paaiškina jų reikšmę, susieja su Biblijos istorijomis (A3.2.).	Paaiškina aplinkoje matomus biblinius simbolius, vardus ir reiškinius, susieja su Biblijos istorijomis, kelia probleminius klausimus (A3.3.).	Savo aplinkoje, literatūroje ir mene atpažįsta ir interpretuoja Biblijos istorijas ir nurodo pagrindinius biblinius simbolius, vardus, reiškinius, kelia probleminius klausimus, ieško atsakymų (A3.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Konsultuodamasis formuluoja klausimus ir ieško atsakymų apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą (B1.1).	Formuluoja klausimus ir ieško atsakymų apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą. Apibūdina Įsikūnijimo ir Išganymo slėpinio esmę (B1.2).	Analizuoja ir lygina Biblijos tekstus apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą (B1.3).	Žino autentiškus šaltinius ir geba kritiškai vertinti informaciją apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą. Įvertina Įsikūnijimo, Išganymo slėpinio ir Jėzaus misijos reikšmę (B1.4).
Geba atpažinti teisingus ir klaidingus Dievo įvaizdžius (B2.1).	Įvardija klaidingų ir teisingų Dievo įvaizdžių atsiradimo priežastis ir pasekmes (B2.2).	Apibūdina teisingus Dievo įvaizdžius remdamasis Biblija. Nurodo dieviškųjų Asmenų veiklą ir savitumą (B2.3).	Paaiškina ir pagrindžia teisingus Dievo įvaizdžius remdamasis Biblija. Nurodo Švenčiausios Trejybės asmenų veiklą, savitumą ir raišką žmogaus gyvenime (B2.4).
Savais žodžiais apibūdina mokslo ir tikėjimo santykį remdamasis jų keliamais klausimais. Samprotauja apie gyvenimo tikslą (B3.1).	Renka, sieja ir kritiškai vertina informaciją apie mokslo ir tikėjimo dialogą. Diskutuoja apie krikščioniškojo gyvenimo tikslą Amžinybės perspektyvoje (B3.2).	Tyrinėja ir argumentuoja mokslo ir tikėjimo santykį. Analizuoja ir komentuoja krikščioniškojo gyvenimo tikslą Amžinybės perspektyvoje (B3.3).	Tikslingai pasirenka ir kūrybiškai naudoja kompleksines raiškos priemones ir formas apibūdindamas tikėjimo ir mokslo vaidmenį žmogaus gyvenime. Argumentuotai nusako krikščioniškojo gyvenimo tikslą Amžinybės perspektyvoje (B3.4).
Apibrėžia ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas (B4.1).	Apibrėžia ir palygina ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas.	Paaiškina ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas,	Tinkamai vartoja ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas,

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
	Remdamasis šaltiniais pasako ekumeninių ir tarpreliginių susitikimų tikslą ir rezultatus (B4.2).	apibūdina ekumeninių ir tarpreliginių susitikimų tikslą ir rezultatus (B4.3).	diskutuoja apie ekumeninių ir tarpreliginių susitikimų tikslą ir rezultatus. Analizuoja ir pristato įvairiomis raiškos priemonėmis II Vatikano susirinkimo dokumentą „Dekretas dėl ekumenizmo“ (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Naudodamasis pagalbine medžiaga įvardija tradicijos svarbą ir krikščioniško tapatumo bruožus, nusako kylančius iššūkius ir atsiveriančias galimybes Bažnyčios istorijoje (C1.1).	Įvardija tradicijos svarbą ir krikščioniško tapatumo bruožus, nusako kylančius iššūkius ir atsiveriančias galimybes Bažnyčios istorijoje ir pateikia pavyzdžių, kaip Bažnyčia atsiliepia į kiekvieno žmogaus ir visuomenės poreikius. (C1.2).	Nusako krikščioniškam tapatumui kylančius iššūkius ir atsiveriančias galimybes Bažnyčios istorijoje (C1.3).	Naudodamas kompleksines raiškos priemones pavyzdžiais iliustruoja krikščioniško tapatumo bruožus ir krikščioniškas tradicijas Lietuvoje ir pasaulyje. Remdamasis Bažnyčios mokymu, nukreiptu į kiekvieno žmogaus ir visuomenės poreikius, kuria rekomendacijas krikščioniško tapatumo stiprinimui (C1.4).
Paaiškina, kas yra liturgija. Analizuoja, kokią įtaką asmens veikimas ir (ar) neveikimas turi Bažnyčios gyvenimui (C2.1).	Žino pagrindinius liturginius veiksmus. Paaiškina, kiek daug galimybių turi krikščionis aktyviai įsitraukti į liturgiją ir ją praturtinti savo gabumais (C2.2).	Pakomentuoja pagrindinius liturginius veiksmus (C2.3).	Apibūdina liturginius veiksmus, tinkamai vartoja liturgijos sąvoką. Atlieka tiriamąjį darbą apie vietos bendruomenę. Apibūdina asmens atsakomybę už krikščioniškos bendruomenės stiprinimą (C2.4).
Išvardija sakramentus ir paaiškina jų prasmę (C3.1).	Paaiškina, kaip sakramentinis gyvenimas daro įtaką asmeniniams sprendimams ir veiksams (C3.2).	Apibrėžia sakramentinio gyvenimo požymius ir gaunamas malones. (C3.3).	Kuria žmogaus gyvenimo aprašymą, siedamas konkrečių sakramentų šventimą su žmogaus gyvenimo etapais (C3.4).
4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas (D)			
Paaiškina maldos reikšmę asmens ir bendruomenės gyvenime (D1.1).	Nusako kasdieninės maldos svarbą asmens gyvenime, nurodo praktinius maldos būdus (D1.2).	Apibūdina maldos svarbą asmens ir bendruomenės gyvenime, analizuoja stereotipų ir išankstinių nusistatymų	Vertina maldos svarbą asmens ir bendruomenės gyvenime, sukuria dienotvarkę, kurioje atsispindi maldos laikas, pakomentuoja

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
		kilmę ir neigiamą poveikį maldos gyvenimui (D1.3).	stereotipų ir išankstinių nusistatymų kilmę, neigiamą poveikį maldos gyvenimui, siūlo maldos galimybes įvairiomis aplinkybėmis (D1.4).
Paaškina, kas yra atsivertimas. Pasakoja jaunų šventųjų gyvenimo istorijas (D2.1).	Žino ir teisingai apibūdina, kas yra atsivertimas, bei pateikia atsivertimo pavyzdžių. Kelia dvasinio gyvenimo svarbos klausimus savo ir šventųjų gyvenimuose, ieško atsakymų (D2.2).	Analizuoja atsivertimo reikšmę. Lygina savo ir šventųjų gyvenimo tikslus, dvasinio tobulėjimo būdus ir daro išvadą (D2.3).	Išsamiai paaiškina atsivertimo reikšmę. Remiasi šventųjų pavyzdžiais ir sukuria savo dvasinio tobulėjimo planą (D2.4).
Nusako, koks yra krikščionio pašaukimas ir misija, kuo skiriasi karjera ir pašaukimas, išsako savo nuomonę, kurią iš dalies pagrindžia (D3.1).	Susieja krikščionišką pašaukimą ir misiją su Kūrėjo duota laisve pasirinkti. Palygina pašaukimo formas (D3.2).	Kūrybiškai pateikia misijų ir įvairių pašaukimų teikiamas galimybes, savo nuomonę argumentuoja (D3.3).	Analizuoja misionierių veiklą pasaulyje ir savarankiškai įsivertina Dievo dovanotus talentus planuodamas savo asmeninį gyvenimą ir profesinę karjerą (D3.4).
5. Asmuo ir moralė (E)			
Atpažįsta bioetines problemas nurodytuose šaltiniuose (E1.1).	Išvardija bioetikos pagrindinius principus. Išskiria gyvybės ir mirties kultūros požymius (E1.2).	Įvertina gyvybės ir mirties kultūrų poveikį asmens ir visuomenės gyvenimui (E1.3).	Analizuoja bioetinius klausimus remdamasis krikščioniškuoju mokymu. Interpretuoja ir vertina savo vaidmenį renkantis gyvybės kultūrą (E1.4).
Aptaria skirtingas meilės sampratas. Paaškina, ką reiškia atsakingas lytinis elgesys (E2.1).	Svarsto ir lygina krikščionišką ir sekuliarų požiūrį į meilę, žmogaus lytiškumą, santuoką ir Santuokos sakramentą (E2.2).	Paaškina žmogaus lytiškumo ir meilės sampratas. Nusako santuokos ir Santuokos sakramento prigimtį, tikslą, savybes (E2.3).	Apibūdina žmogaus lytiškumo, meilės sampratas, Santuokos sakramento svarbą Bažnyčios mokyme, Jėzaus gyvenime ir darbuose (E2.4).
Savais žodžiais suformuluoja globalizacijos ir vartotojiškumo sąvokas, žino tvarumo principus.	Išvardija Bažnyčios socialinio mokymo gaires žmogaus darbo klausimais. Nusako globalizacijos ir	Geba išdėstyti savo požiūrį į vartotojiškumo ir globalizacijos įvykius ir reiškinius, jį pagrįsti	Diskutuoja apie vartotojiškumą ir globalizaciją, iš jų kylančias problemas, ieško sprendimo būdų,

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Analizuoja situacijas, kaip galima atjausti, padėti šalia esantiems (E3.1).	vardotojiškumo poveikį asmens, bendruomenės, šalies gyvenimui (E3.2).	asmenine patirtimi ir Bažnyčios mokymu (E3.3).	renkasi nevardotojišką požiūrį, siūlo idėjas, kaip kuriant Dievo Karalystę dalintis materialiniais ištekliais su jų stokojančiais (E3.4).
Konsultuodamasis analizuoja pagrindinius Bažnyčios socialinio mokymo principus. Nusako žiniasklaidos poveikį asmens ir bendruomenės gyvenime (E4.1).	Apibūdina pagrindinius Bažnyčios socialinio mokymo principus ir nurodo rekomenduojamus būdus socialinėms problemoms Lietuvoje ir pasaulyje spręsti. Analizuoja medijų poveikį asmens ir bendruomenės gyvenime (E4.2).	Pavyzdžiais paaiškina Bažnyčios socialinio mokymo esmę, vertina Bažnyčios socialinio mokymo principus, susieja juos su Jėzaus mokymu (E4.3).	Taikydamas Bažnyčios socialinio mokymo principus sukuria socialinę reklamą socialinėms problemoms Lietuvoje ir pasaulyje spręsti. Kūrybiškai taiko medijų bendradarbiavimo priemones įvairioms karitatyvinėms veikloms atlikti (E4.4).

49. Pasiekimų lygių požymiai pagal pasiekimų sritis III–IV gimnazijos klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Atpažįsta Biblijos formavimosi ir pasaulio, kultūros, literatūros istorijos sąsajas (A1.1).	Sieja Biblijos formavimosi ir pasaulio, kultūros, literatūros istorijas (A1.2).	Tyrinėja Biblijos formavimosi ir pasaulio, kultūros, literatūros istorijas (A1.3).	Pateikia argumentų Biblijos formavimosi ir pasaulio, kultūros, literatūros istorijų sąsajoms pagrįsti (A1.4).
Atpažįsta Biblijos interpretacijas kultūroje (A2.1).	Išskiria Biblijos interpretavimo būdus kultūroje (A2.2).	Apibūdina Biblijos tekstų literatūrinę, istorinę, dvasinę prasmę, tyrinėja Biblijos interpretavimo pavyzdžius literatūroje, kultūroje (A2.3).	Analizuoja Biblijos interpretavimo kultūroje būdus ir iliustruoja juos pavyzdžiais (A2.4).
Atpažįsta biblinius simbolius, vardus ir reiškinius (A3.1).	Išskiria biblinius simbolius, vardus ir reiškinius (A3.2).	Tyrinėja biblinius reiškinius, vardus, simbolius analizuodami literatūros ir meno kūrinius (A3.3).	Kritiškai vertina biblinius simbolius, vardus ir reiškinius (A3.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Atpažįsta dievišką ir žmogišką Jėzaus prigimties aiškinimą kitų religijų kontekste (B1.1).	Lygina įvairių religijų požiūrį į Jėzaus asmenį (B1.2).	Paaiškina žmogišką ir dievišką Jėzaus prigimtį kitų religijų kontekste, analizuoja ir vertina	Analizuoja ir lygina dievišką ir žmogišką Jėzaus prigimtį kitų religijų kontekste (B1.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
		vaizdavimo būdus meno kūrinuose (B1.3).	
Atpažįsta Dievo Trejybės slėpinį įvairiuose kontekstuose (B2.1).	Lygina Dievo Trejybės slėpinį įvairiuose kontekstuose (B2.2).	Komentuoja Dievo Trejybės slėpinį įvairiuose kontekstuose (B2.3).	Pateikia Dievo Trejybės vaizdavimo pavyzdžių įvairiuose kontekstuose (B2.4).
Atpažįsta žmogaus troškimą ieškoti Dievo (B3.1).	Pateikia Dievo ieškojimo pavyzdžių (B3.2).	Apibūdina žmogaus troškimą ieškoti, pažinti ir atsiliepti į Dievo kvietimą (B3.3).	Tyrinėja ir įvardija įvairius žmogaus kelius Dievo link (B3.4).
Atpažįsta tarpreliginio ir tarpkultūrinio dialogo pavyzdžius (B4.1).	Atpažįsta religijų ir kultūrų poveikį krikščioniškajai kultūrai (B4.2).	Lygina įvairias religijas, kultūras, pagrindžia tarpreliginio, tarpkultūrinio dialogo svarbą remdamasis savo religine ir (ar) kultūrine patirtimi (B4.3).	Analizuoja ir kritiškai apmąsto savo ir kitų kultūrų, religijų poveikį krikščioniškajam tapatumui (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Atpažįsta krikščionio misiją pasaulyje (C1.1).	Pateikia krikščionio misijos pasaulyje pavyzdžių (C1.2).	Apibūdina krikščionio misiją Bažnyčioje ir pasaulyje. Vertina Bažnyčios vaidmenį išsaugant ir perduodant vertybes (C1.3).	Siūlo būdus, kaip įgyvendinti krikščionio misiją pasaulyje (C1.4).
Atpažįsta tikėjimo šventimą įvairiuose kultūros kontekstuose (C2.1).	Pateikia įvairių tikėjimo šventimo pavyzdžių (C2.2).	Analizuoja tikėjimo šventimo pavyzdžius įvairiuose kultūros kontekstuose (C2.3).	Tikslingai pasirenka ir kuria tikėjimo šventimą įvairia menine, kultūrine raiška (C2.4).
Savais žodžiais apibūdina sakramentinio gyvenimo prigimtį ir charakterį (C3.1).	Paaiškina sakramentinio gyvenimo prigimtį ir charakterį (C3.2).	Analizuoja sakramentinio gyvenimo prigimtį ir charakterį (C3.3).	Analizuoja ir argumentuotai paaiškina, kaip apsisprendimai lemia krikščionišką gyvenimą (C3.4).
4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas (D)			
Atpažįsta ir įvardija įvairias dvasingumo formas (D1.1).	Analizuoja įvairias dvasingumo formas Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje (D1.2).	Atsirenka informaciją iš įvairių šaltinių ir kritiškai vertina įvairias dvasingumo formas Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje (D1.3).	Tikslingai renkasi dvasinio gyvenimo būdus (D1.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Atpažįsta krikščioniško tapatumo raišką šiuolaikinio pasaulio kontekste (D2.1).	Apibrėžia krikščionišką tapatumą šiuolaikinio pasaulio kontekste (D2.2).	Tyrinėja katalikišką tapatumą šiuolaikinio pasaulio kontekste, kelia klausimus apie krikščionio misiją (D2.3).	Nustato krikščioniškojo tapatumo tobulintinas sritis ir prioritetus, suplanuoja pokyčiams laiką (D2.4).
Nurodo įvairius krikščionio pašaukimo į šventumą kelius (D3.1).	Pateikia įvairių krikščionio pašaukimo kelių į šventumą pavyzdžių (D3.2).	Tyrinėja ir vertina įvairius krikščionio pašaukimo į laimę ir šventumą kelius (D3.3).	Projektuoja įvairius krikščionio pašaukimo į šventumą kelius (D3.4).
5. Asmuo ir moralė (E)			
Atpažįsta kylančias moralines ir etines dilemas, susijusias su žmogaus gyvybės verte (E1.1).	Paaiškina moralinius ir etinius sprendimus, susijusius su žmogaus gyvybės verte ir neliečiamumu (E1.2).	Analizuoja moralinius ir etinius sprendimus, susijusius su žmogaus gyvybės verte ir neliečiamumu (E1.3).	Interpretuoja ir kritiškai vertina moralinius ir etinius sprendimus, susijusius su žmogaus gyvybės verte ir neliečiamumu (E1.4).
Kelia klausimus apie žmogaus lytiškumą (E2.1).	Paaiškina žmogaus lytiškumo sampratą pagal Katalikų Bažnyčios mokymą (E2.2).	Analizuoja žmogaus lytiškumo sampratą Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje (E2.3).	Kritiškai ir argumentuotai vertina įvairias žmogaus lytiškumo sampratas Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje (E2.4).
Atpažįsta asmens atsakomybės ribas globaliame pasaulyje (E3.1).	Aptaria asmens atsakomybės ribas globaliame pasaulyje (E3.2).	Pagrindžia asmens atsakomybės ribas globaliame pasaulyje, demonstruoja atsakingą elgesį ir gyvenimo būdą (E3.3).	Svarsto asmens atsakomybės ribas globaliame pasaulyje ekologinio dvasingumo perspektyvoje (E3.4).
Atpažįsta Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo pavyzdžius (E4.1).	Pateikia Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo įgyvendinimo pavyzdžių (E4.2).	Aptaria visuomenėje kylančias problemas Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo perspektyvoje, rengia tiriamuosius, kūrybinius darbus ir projektus (E4.3).	Kritiškai vertina socialines problemas Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo perspektyvoje (E4.4).